

Budsjett 2023

Økonomiplan 2023 – 2026

**FOLLDAL
KOMMUNE**

Innhold

1. Forord	2
2. Innledning/sammendrag	4
3. Kommunens rammebetingelser	5
4. Generelt om kommunens drift.....	11
5. Sentraladministrasjonen.....	16
6. Oppvekst	20
7. Helse, rehabilitering og omsorg.....	26
9. Teknisk, landbruk og utvikling.....	36
10. Interkommunale ordninger	41
11. Driftsstøtte fra kommunen.....	42
12. Investeringer	42
14. Investeringer, kommentarer til tiltakene.....	43
15. Finansielle måltall og gjeldsutvikling i økonomiplanperioden.....	45
16. Økonomiplan drift.....	46

1. Forord

Budsjett og økonomiplan er en plan for bruk av kommunens ressurser, og viser kommunens satsningsområder og prioriteringer. Planen skal bidra til at kommunen når sitt hovedmål:

Folldal kommune skal tilby riktige, gode og kostnadseffektive tjenester til innbyggerne, slik at den enkeltes rettigheter ivaretas. Folldal kommune skal være en skapende kraft for nyskaping og allsidig videre utvikling.

Budsjettet bygger på de valgte satsningsområdene i kommuneplanens samfunnsdel, slik at disse i så stor grad som mulig kan realiseres. Hovedmålene i gjeldene kommuneplan (samfunnsdel) er:

- Økt bolyst og tilflytting
- Bærekraftig næringsliv og landbruk
- God velferd
- Utvikle statusen som nasjonalparkkommune
- Positiv omdømmebygging

Folldal kommune sin **visjon** er ”Lys i alle grender, folk i alle hus”.

Årsbudsjettet for 2023 og økonomiplan for 2023 – 2026 er utarbeidet i henhold til kommunelovens bestemmelser (jf. Kommuneloven §§14-3 og 14-4) og kommunens økonomireglement.

Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale planer skal følges opp.

Utgangspunktet for budsjett 2023 er planstrategien, kommuneplanen, økonomiplanen for perioden 2022 – 2025 og forslag til statsbudsjett. Folldal kommune får her en vekst i frie inntekter på 2,8 %. Gjennomsnitt for landet er 3,5%. KOSTRA-tall og befolkningsstatistikk gir oss også sammenligningstall knyttet til kvalitet, ressursbruk og demografisk utvikling i arbeidet med budsjettet.

Vi står i en krevende situasjon med betydelig usikkerhet og det vil være behov for grundige prosesser og strenge prioriteringer fremover. Situasjonen forsterkes av internasjonale forhold, som krigen i Ukraina, global inflasjon og energikrise i Europa. Vi er inne i en periode preget av politisk, økonomisk

og sosial uro. Så langt har ikke kommunene fått kompensasjon for dette. Endringer i klimaet kommer stadig tettere innpå oss, og vil kreve at kommunen gjør tilpasninger. Med den uro både energipriser og renter skaper virker det nesten umulig å planlegge økonomien på lang sikt. Føringer fra forrige års økonomiplan er i hovedsak innarbeidet i forslag til budsjett 2023.

Finansielle måltall:

Finansielle måltall er målsettinger som en kommune styrer etter. Et godt eksempel er netto driftsresultat som alle kommuner har en målsetting knyttet til. Dette er ikke en handlingsregel i den forstand at man ved ikke å nå måltallet må gjøre umiddelbare endringer eller tilpasninger. En økonomisk handlingsregel er derimot, i ordets rette forstand, en regel som følges til enhver tid.

Finansielle måltall som foreslås for kommunen er:

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat i % av driftsinntekter, måltall er 1,75 %

Disposisjonsfond

Skal minst være like stor som akkumulert premieavvik.

Disposisjonsfondet er en økonomisk buffer for å håndtere uventede endringer i inntekter eller utgifter. Prinsippet om formuesbevaring kan også benyttes i denne sammenheng. Disposisjonsfondet bør være tilstrekkelig stort til å bevare den kommunale formuen også ved midlertidig fall i netto driftsresultat.

Avsetning til disposisjonsfond i forhold til enhetenes netto driftsramme

Måltall er 2,5 %

Saldo disposisjonsfond i balansen etter dette er kr 17 224 000,-. Dette gjør at kommunen er sårbar for uforutsette utgifter, og at fremtidige investeringer i sin helhet må lånefinansieres. Ved en renteøkning på 0,5 % vil dette for 2023 medføre en merkostnad på kr 671 000,-, mens det for 2026 vil være kr 1 148 000,-.

Som særlige utfordringer for kommunen i 2023 er:

- Fortsatt endringer i alderssammensetningen. Videre nedgang i antall barn i barnehage og grunnskolealder og økning av andel innbyggere over 70 år.
- Bygging/renovering av sykehjem og omsorgsboliger.
- Renovering av basseng og garderobe.
- Mottak av flyktninger
- Energipriser
- Arbeidskraftbehov og rekruttering.

Hovedutfordringene i budsjettet for Folldal kommune for 2023 tilsvarer utfordringene fra inneværende år:

- Et budsjett som er i balanse.
- Et budsjett som er nøkternt, og som samtidig ivaretar forpliktelser overfor innbyggerne på en god måte.
- Et budsjett som legger opp til et driftsnivå som samsvarer med de inntektene kommunen har.

Kommunens økonomiske handlingsrom er redusert i forhold til tidligere år. Folldal kommune er blant de kommunene i Innlandet som har fått den laveste veksten i rammene. Det vil si at kommunen ikke har fått kompensert for verken lønns- eller prisvekst.

Det har derfor vært nødvendig å foreta en del endringer i budsjettet:

- De fleste tilskudd og bevilgninger reduseres, holdes uendret eller med en mindre økning enn lønns- og prisvekst.
- Næringsutviklers lønn tas i sin helhet av kraftfondet.
- Det vil bli nødvendig med ytterligere nedbemanning i barnehagen fra høsten, med bakgrunn i nedgang i antall søknader om barnehageplass.
- Skolen går gradvis over til fådelt skole.

Budsjettet gir kommunen fortsatt en mulighet til å videreutvikle kvaliteten på tjenestene i Folldal kommune.

Kommunedirektøren har med dette gitt sine tilrådinger. Det er formannskapet som legger budsjett og økonomiplan fram for kommunestyret. Eventuelle endringer må ha realistisk inndekning.

Torill Tjeldnes
kommunedirektør

2. Innledning/sammendrag.

Brutto investeringsramme foreslås til kr 59 327 000,- for 2023. Investeringene som foreslås i 2023 er i hovedsak knyttet til utbygging/ombygging av sykehjem, omsorgsboliger og basseng.

Det samlede låneopptaket til Folldal kommune kommer med disse tiltakene på 223,0 mill. kr totalt pr. 31.12.2023.

Videre oppfølging av boligsosial plan med bygging av sykehjemsplasser, omsorgsboliger og basseng vil prege kommunens økonomi framover.

Ved å ta valg som øker kommunens totale låneopptak må driftsnivået senkes, spesielt fra 2024.

Når den økonomiske handlingsfriheten oppleves liten over tid er det viktig å fortsette jobben for et godt arbeidsmiljø, med god forankring av et felles verdigrunnlag.

Kommunens verdigrunnlag er:

Faglig, Jordnær, Engasjert, Lojal og med Latter

Viktige premisser for budsjett 2023:

Skatt	statsbudsjettet, 39 950 000,-
Inntektsutjevning	statsbudsjettet, 12 866 000,-
Rammeoverføring	statsbudsjettet, 74 743 000,- samme befolkning som 01.01.2022.

Det er ikke lagt inn noe ekstra rammeoverføring for korona i 2023.

Rentekostnader	4,25 %
Pensjon	
KLP	23,8 %

SPK	8,5 %
Lønnsøkning	3,5 % fra mai, beregnet fra lønn pr 31.12.2022
Energi:	Har lagt inn etter prognose for 2023 fra Fortum, pr 06.11.2022
Beboere institusjon	19 plasser
Hjemmesykepleie	75 vedtak
Barnehage	41 barn vår 2023 37 barn høst 2023
Konsesjonskraftsinntekter	Mengde 9 922,71 MWh/år, kr 5 245 000,-.

3. Kommunens rammebetingelser

Demografi, kilde SSB. 06913

Folkemengde 1. januar. Endringer for hele 2022 er ikke publisert.

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Folkemengde	1592	1577	1569	1577	1545	1518	1530
Fødte	10	9	12	10	7	7	
Døde	24	12	12	26	24	22	
Fødselsoverskudd	-14	-3	0	-16	-17	-15	
Innflyttinger	56	59	74	63	63	74	
Utflyttinger	57	64	66	79	74	46	
Nettoinnflytting	-1	-5	8	-16	-11	28	
Folketilvekst	-15	-8	8	-32	-27	12	

Befolkningsutvikling 1. og 2. kvartal 2022. SSB 01222

	2022K1	2022K2
Befolkning ved inngangen av kvartalet	1530	1526
Fødde	3	2
Døde	9	3
Fødselsoverskot	-6	-1
Innvandring	3	0
Utvandring	0	3
Innflytting, innalandsk	14	7
Utflytting, innalandsk	15	23
Nettoinnflytting, inkl. inn- og utvandring	2	-19
Folkevekst	-4	-20
Befolkning ved utgangen av kvartalet	1526	1506

Oppstillingen under viser befolknings framskrivninger for Follidal kommune fordelt på aldersgrupper fram til 2050:

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2030	2035	2040	2045	2050
0 år	10	9	9	10	10	10	10	10	10	10	9
1-5 år	52	49	49	51	52	51	50	53	55	52	50

6-12 år	120	116	100	95	90	87	75	77	84	84	81
13-15 år	44	49	60	56	53	43	33	34	33	36	36
16-19 år	72	65	59	60	61	70	60	43	42	45	48
20-44 år	357	349	350	343	335	326	329	315	294	280	274
45-66 år	498	495	487	479	477	476	434	419	394	387	383
67-79 år	282	281	290	301	305	308	288	304	295	292	281
80-89 år	87	98	97	97	100	109	172	168	171	184	178
90 år eller eldre	23	23	23	23	25	21	26	35	65	58	71
	1545	1534	1524	1515	1508	1501	1477	1458	1443	1428	1411

Frie inntekter

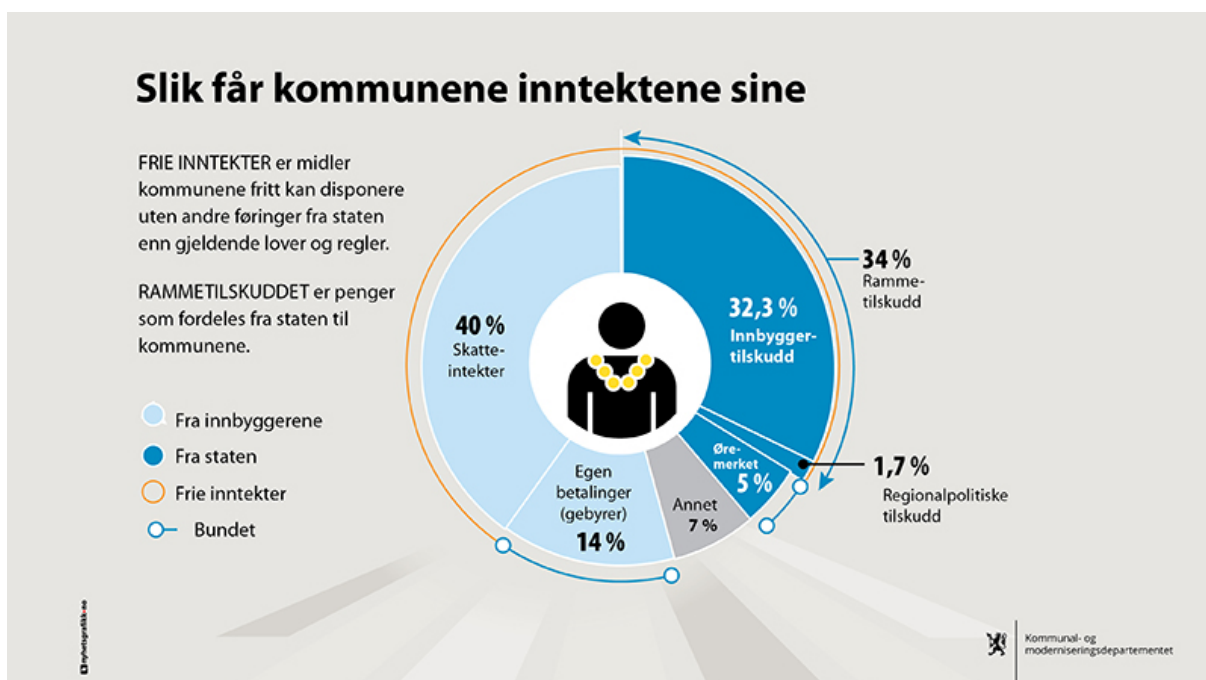
Frie inntekter består av rammetilskudd, skatteinntekter (fra private og foretak), momskompensasjon og andre ikke øremerkede statlige tilskudd, og er hovedfinansieringskilden for driftsrammene.

Det overordnede formålet med inntektssystemet er å jevne ut kommunenes (og fylkeskommunenes) forutsetninger for å gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne. Ved fordeling av rammetilskudd tas det hensyn til strukturelle ulikheter i kommunenes kostnader («utgiftsutjevning») og ulikheter i skatteinntektene (skatteutjevning). Folldal kommune er en «skattesvak» kommune. Det vil si at skatteinntektene er under landsgjennomsnittet. Vi blir med denne ordningen kompensert for noe av differansen mellom egen skatteinnngang og landsgjennomsnittet. Dette finansieres ved at kommuner med skatteinnngang over landsgjennomsnittet blir trukket tilsvarende.

Finansieringssystemet har også en ordning som i noen grad skal skjerme kommunene for brå svingninger i rammetilskuddet. Ordningen kalles inntektsgarantiordningen (INGAR), og denne tar utgangspunkt i den korrigerte veksten i rammetilskuddet på landsbasis sett opp mot endringene i den enkelte kommune.

For 2023 mottar Folldal kr 862 000,- i inntektsgarantiordningen.

For 2022 mottok Folldal kr 1 843 000,- i inntektsgarantiordningen.

Når det gjelder egenbetalinger og gebyrer fra kommunens innbyggere legges det fram et eget vedlegg til budsjettet som beskriver utvikling av disse fra 2022-2023.

Skatt og rammetilskudd

Tabellen nedenfor viser utvikling i de frie inntektene 2022 og 2023.

Tall i mill kr	Budsjett	Statsbudsj	Prognose	Budsjett	Statsbudsj
	2023	2023	2022	2022	2022
Skatt	40,0	40,0	42,2	37,1	37,1
Inntektsutjevning	12,9	12,9	13,9	12,5	12,5
Rammetilskudd	74,7	74,7	68,7	70,7	70,7
Red innbyggere					
Korona			0,9		
Skjønnsmidler			0,5	1,0	
Tilleggsprp 0811				0,3	
	127,6	127,6	126,2	121,6	120,3
Eiendomsskatt	3,7			3,5	
Konsesjonskraft	5,2			3,0	
	8,9			6,5	
Total	136,5	127,6	126,2	128,1	120,3

Eiendomsskatt

Folldal kommune innførte eiendomsskatt på verk og bruk i 1989. I 2010 utvidet kommunen eiendomsskatten til å omfatte hele kommunen.

Den generelle skattesatsen er satt til 7 promille. For bebygde bolig- og fritidseiendommer settes eiendomsskattesatsen til 4 promille i budsjett 2023. Dette er maksimale skattesatser i henhold til eiendomsskatteloven § 11. Det er kommunestyret som fastsetter eiendomsskattesatsene i sitt vedtak om budsjett hvert år.

I 2021 (k-sak 55/21) behandlet kommunestyret sak «Eiendomsskatt – ny alminnelig taksering eller kontorjustering av takstene». Det ble vedtatt at det foretas kontorjustering av eiendomsskattetakstene i 2023 og 2024. Med bakgrunn i dette er det lagt inn 10 % økning av takstene i 2023 og ytterligere 10 % økning i 2024. Adgangen til dette er hjemlet i eiendomsskatteloven § 8 A-4 Kontorjustering. I løpet av 2023 må kommunestyret ta stilling til om det skal gjennomføres ny alminnelig taksering med nye takster i 2025.

Utvikling av eiendomsskatt 2023 – 2026. Basis i skattegrunnlaget for 2022.

	Bolig/fritid	Ubebygde tomter	Næring	Energianlegg , kraftanlegg*	Energianlegg , overføringsanlegg	Særskilt skattegrunnlag*	Sum eiendomsskat t
Skattegrunnlag 2023	494 684 60	8 002 500	44 348 00	130 394 000	59 547 400	2 554 000	
Skattesats 2023, promille	4	7	7	7	7	7	
Skatt 2023	1 978 740	56 018	310 441	912 758	416 832	17 878	3 692 666
Skattegrunnlag 2024	539 656 20	8 730 000	48 380 00	130 394 000	64 960 800	1 277 000	
Skattesats 2024, promille	4	7	7	7	7	7	
Skatt 2024	2 158 625	61 110	338 663	912 758	454 726	8 939	3 934 821
Skattegrunnlag 2025	539 656 20	8 730 000	48 380 00	130 394 000	64 960 800	-	
Skattesats 2025, promille	4	7	7	7	7	-	
Skatt 2025	2 158 625	61 110	338 663	912 758	454 726	-	3 925 882
Skattegrunnlag 2026	539 656 20	8 730 000	48 80400	130 394 000	64 960 800	-	
Skattesats 2026, promille	4	7	7	7	7	-	
Skatt 2026	2 158 625	61 110	338 663	912 758	454 726	-	3 925 882

Konsesjonskraftsinntekter

Folldal kommune har konsesjonskraft på energimengde 9 922,71 MWh/år

Konsesjonskraftsinntektene til Folldal kommune følger svingningene i strømprisen. Folldal inngikk fastprisavtale februar 2022 for 2023 i samarbeid med Østerdalskommunene. For Folldal utgjør dette 5.245.000 (for 2022 2 978 000). I store deler av 2022 har energiprisene aldri vært høyere, så planlegging og styring på dette er veldig krevende.

Som en konsekvens av de høye strømprisene og de høye spotprisene på konsesjonskraft har Regjeringen foreslått et ettårig trekk i rammetilskuddet på til sammen 3 mrd. kroner fra kommuner og fylkeskommuner og som ligger i prisområdene Østlandet (NO1), Sørlandet (NO 2) og Vestlandet (NO 5). Folldal kommune rapporterer inn dette til KDD innen 1. desember. For Folldal ser det ut som vi slipper trekk i rammetilskuddet. Dette er lagt til grunn i budsjettet.

Rentekompensasjon for investeringer

Folldal kommune søker i budsjettåret om rentekompensasjon for låneopptak knyttet til skole, omsorgsboliger og kirke.

Skole

Investeringer i forbindelse med ny skole (nytt bygg) fra 01.01.09. Beregnet rentekompensasjon av kr 5 635 000 gir en kompensasjon på kr 100 000.

Omsorgsboliger

13 omsorgsleiligheter ferdigstilt 2000 og 1 sykehjemsplass ferdigstilt 2003. Årlig kompensasjon kr 280 000.

Kirka

Det er fortsatt noe rentekompensasjon for låneopptak kirka.

Lønns- og prisvekst, renter, endringer i pensjonsutgiftene, arbeidsgiveravgift

Lønns- og prisvekst

I lønnsbudsjettet til Folldal kommune er alle sentrale og lokale tillegg gitt i 2022 lagt inn. Har også beregnet lønnsøkning for lærere hvor det ble tvungen lønnsnemnd. Lønnsvekst i 2023 er lagt inn med 2,3 % (3,5 % fra mai).

Det er ikke lagt inn automatisk kompensasjon for prisvekst.

Renter

Folldal kommune har 96,5 % flytende rente og 3,5 % fast rente. Folldal kommune har brukt KBN finansopplegg for beregning av renter på lån og for 2023 er det lagt til grunn rente på 4,25% (for 2022 1,73%).

Arbeidsgivers andel av pensjonsutgiftene

I budsjettforslaget er normalpremien for pensjonsutgiftene, basert på aktuarberegninger av KLP/Statens pensjonskasse, lagt til grunn. Beregningene gir følgende beregningsstaser for 2023:

- KLP (fellesordningen) 23,8 % av brutto lønnsutgift (2022 – 15,5 %)
- KLP (sykepleierordningen) 23,8 % av brutto lønnsutgift (2022 – 15,5 %)
- STP (undervisningspersonell) 8,5 % av brutto lønnsutgift (2022 – 9,0 %)

Premieavvik, pensjon er stipulert å gi kommunen en inntekt for 2022 på kr 9 225 000,- (2022 – 1 715 000,-).

Akkumulert premieavvik pr. 31.12.2023 er stipulert til 26,7 mill. kr.

Arbeidsgiveravgift

Folldal kommune er i en sone med 6,4 % i arbeidsgiveravgift.

I tråd med kommunens økonomireglement skal økonomiplan og årsbudsjett vedtas på nettobeløp pr. enhet. Endringer i forhold til forrige års budsjett skal omtales.

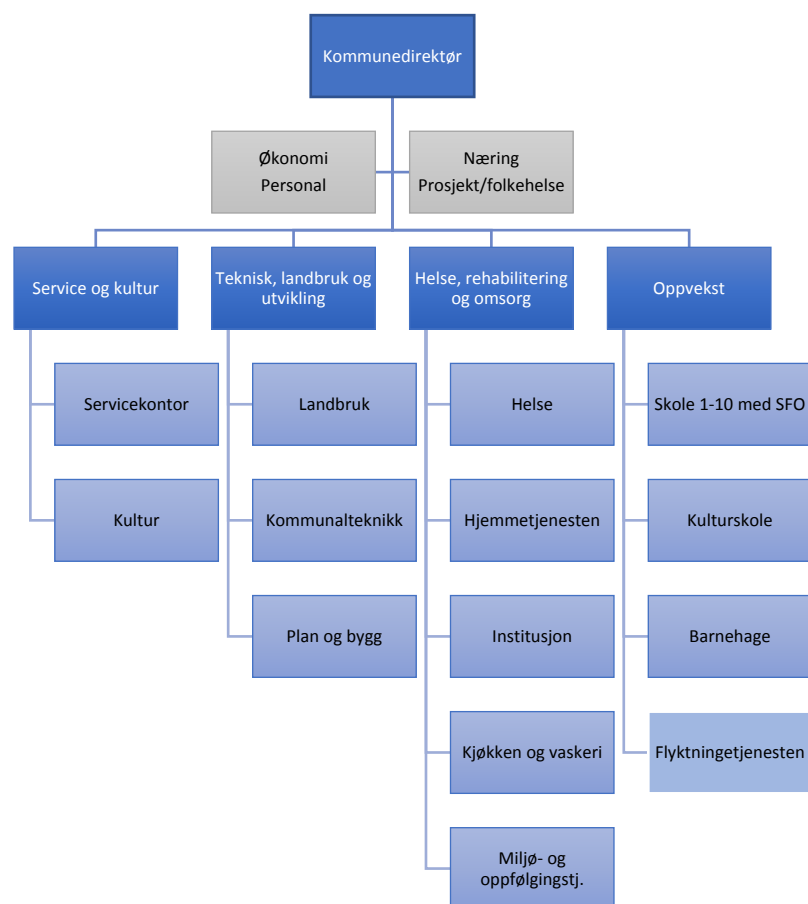
Tallene presenteres på artsgruppe pr. enhet i vedlegg oversikter. Artsgruppene er satt sammen etter følgende tabell.

10 Lønn og sosiale utgifter	Lønn og refusjon sykepenger Pensjon, arbeidsgiveravgift og premieavvik pensjon
11 Kjøp av varer og tjenester i tjenesteproduksjonen	Kjøp av varer og tjenester til egen tjenesteproduksjon (f.eks. energi, skolemateriell, matvarer, porto, telefon, kopiering, drivstoff, forsikringer, kurs og konsulent)
13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjenesteproduksjon	Kjøp av tjenester, f.eks. barnevern, omsorgstjenester i annen kommune, PPT, legevakt, MHBR, FIAS,

	Regionrådet, FARTT, innkjøpsordningen, krisesenter osv.
14 Overføringsutgifter til stat, fylke, kommune og andre	Utbetaling av tilskudd lag og foreninger, kirke og trossamfunn, frivilligsentralen, mva-kompensasjon (0-spill – inntekter)
15 Finanskostnader	Renter, avdrag, avsetninger til fond (bl.a. disposisjonsfond, integreringsfond osv.) Avskrivninger. Avskrivninger er et 0-spill i kommunalt regnskap med unntak av ved beregning av selvkost hvor kostnaden blir tatt med.
16 Salgsinntekter	Salg av varer og tjenester
17 Refusjoner	Tilskudd fra stat, Statsforvalteren, fylke, kommuner
18 Overføringsinntekter fra stat, fylke, kommuner og andre	Skatt, rammeoverføringer, inntektsutjevning, eiendomsskatt, inntekter, mva-kompensasjon, konsesjonskraftsinntekter, integreringsmidler
19 Finansinntekter	Renteinntekter og utbytte, bruk av fond (bl.a. disposisjonsfond, integreringsfond osv.). Bruk av lån, avdrag. Motpost avskrivninger. Avskrivninger er et 0-spill i kommunalt regnskap

4. Generelt om kommunens drift

Kommunens administrative organisering

Måling av oppnådde resultater

Sentrale KOSTRA tall for kommunen.

<https://www.ssb.no/kommunefakta/kostra/folldal>

Brukerundersøkelser.

Brukerundersøkelser gir oss muligheter til å identifisere hvor vi har best potensiale for kvalitetsutvikling.

- Skolen gjennomfører årlig undersøkelser blant elever og foreldre.
- Barnehagen gjennomfører brukerundersøkelse blant foreldrene annet hvert år.
- Ungdata. Gjennomføres hvert tredje år. Første gang i 2015. Gjennomført i 2021.

Når man velger kvalitetsindikatorer er det viktig å velge indikatorer som kan måles over tid. Enten ved at tallene er å finne i KOSTRAS nøkkeltall (SSB), at man har interne rutiner for registrering eller ved at man har undersøkelser som gjentas regelmessig. De nasjonale kvalitetsindikatorene som rapporteres av HRO har gjennomgått en revisjon i 2020, og er nå innarbeidet i KOSTRA-rapportering.

Internkontroll

Folldal kommunes internkontroll bygger på COSO-rammeverket. Rammeverket er sammensatt av tre målsettinger og fem komponenter. De tre målsettingene er målrettet og kostnadseffektiv drift, pålitelig regnskapsføring og overholdelse av lover og regler. Ny kommunelov gir kommunedirektøren enda tydeligere overordnet ansvar for kommunens internkontroll.

Kommunens system er etter dette inndelt i følgende hovedområder:

Overordnet ledelsesk kontroll	
STIKKORD:	HOS OSS ER DET:
Organisering/roller, ansvar	Organisasjonskart, delegeringsreglement m.m.
Etikk	Etiske retningslinjer
Styring og kontroll	Risiko- og målstyring
Støtteprosesser	
Økonomi og finans	Styringsdokumenter som økonomireglement, finansreglement m.m.
Personal	Personalpolitiske retningslinjer m.m.
Innkjøp	Innkjøpsreglement
IKT	Strategisk plan for IKT
Kjerneprosesser	
Saksbehandling og myndighetsutøvelse	Styringsdokumenter med roller og ansvar og krav til aktiviteter, prosesser og kontroll. Rutiner/system som sikrer etterlevelse av krav, herunder internkontrollkrav i lovgivningen
Tjenesteproduksjon	
Prosesser for å sikre etterlevelse	
Informasjon og kommunikasjon	Internkontrollkrav er kommunisert til målgruppen. Nødvendig opplæring er gitt. Ledelsen følger opp, overvåker og håndhever etterlevelsen.
Opplæring	
Oppfølging og overvåkning	
Håndheving	

Internkontroll – HMS

Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid (HMS) i virksomheter (internkontrollforskriften) forplikter virksomheter å sørge for systematisk oppfølging av krav regelverket stiller til HMS i den enkelte virksomhet. Dette gjøres i samarbeid med arbeidstakerne og deres representanter. Hensikten med systemet er å sikre at avvik oppdages og tas hånd om i tide. Internkontroll er kvalitetssikring. Foll dal kommune bruker i hovedsak internkontrollsystemet Compilo.

Nærvær

Medarbeidere er i de fleste sammenhenger den viktigste ressursen for at vi kan løse oppgavene som forventes. Ut fra dette er nærvær en viktig indikator, som må følges nøye. Kommunens måltall for nærvær ble vurdert i 2021. Hver enhet har satt interne måltall, som AMU har bygget det overordnede måletallet på. Målet er at kommunens ansatte skal ha et nærvær på over 92,8 prosent i 2023.

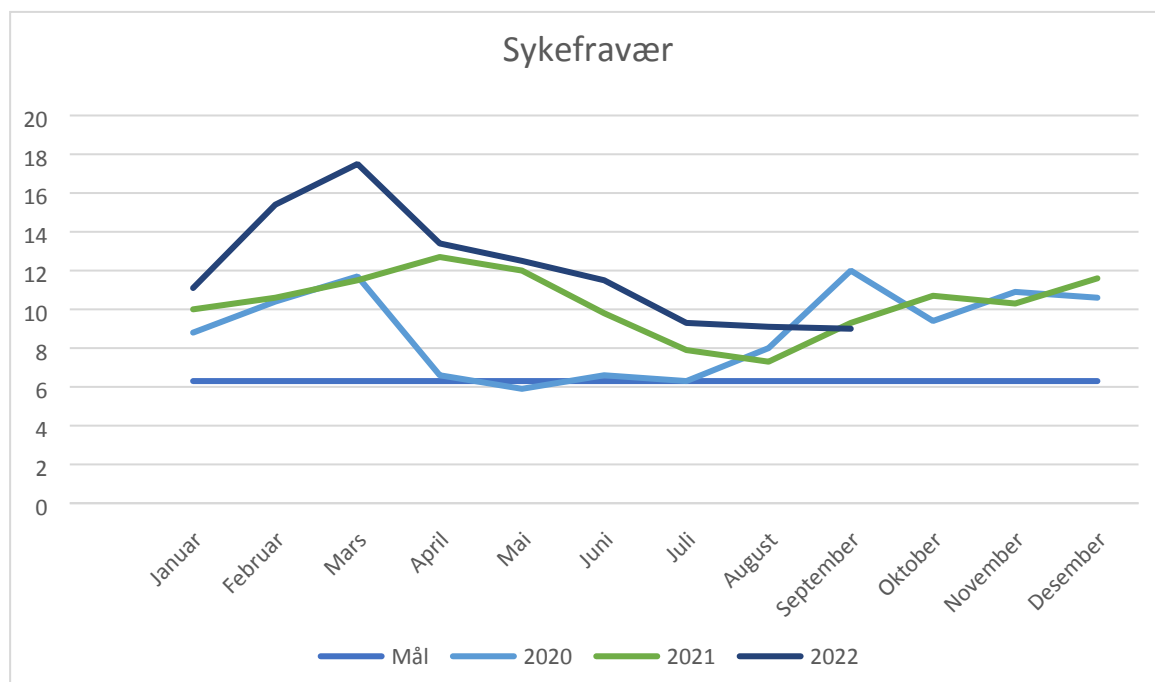
Nærværet synker, og i de siste årene har gjennomsnittet vært på:

2017:	92%
2018:	92,7%
2019:	91,5%

2020	91%
2021	89,5%
2022 januar-sept.	87,9%

Det er den enkelte enhet som har hovedansvaret for å jobbe for måloppnåelse og oppfølging av resultater. Oppfølging av nærvær er også knyttet opp mot kommunens overordnede arbeid med arbeidsmiljø gjennom AMU.

Totalt sykefravær i prosent

Totalt nærvær pr. enhet. Tall i prosent.

ENHET	2020	2021	2022 jan-sept
Oppvekst	93,5	90,7	91,1
HRO	86,7	87,8	85,4
Service og kultur	93,7	98,9	97,5
TLU	94,7	87,8	83,8
Stab	99,5	94,2	89,4

Mål for interne prosesser og medarbeidere:

Folldal kommune skal arbeide aktivt for å etablere en bedriftskultur som tar vare på og stiller krav til de ansatte, og som samtidig stimulerer til rekruttering og videreutvikling.

Medarbeidertilfredshet

I Folldal kommune er det et mål at alle faste medarbeidere skal ha tilbud om en medarbeidersamtale årlig. Med våre etiske retningslinjer og verdigrunnlaget for kommunen som bakteppe skal samtalen bygge på gjensidighet og tillit. Medarbeiderundersøkelsen 10-faktor ble gjennomført første gang i 2016. 10-faktor bygger på omfattende forskning om effektiv ledelse og gode virkemidler for å motivere medarbeidere og hente ut best mulig ytelse. Undersøkelsen skal gjentas annet hvert år, og gjennomføres i partallsår. Mellom hver undersøkelse skal verktøyene som ligger i 10-faktor brukes i forbedrings- og utviklingsarbeidet i enhetene.

Kompetanse

Rett kompetanse, på rett plass, til rett tid er viktig for tjenesteytingen i kommunen. For Folldal kommune er det et mål at vi kontinuerlig har et %-vis antall medarbeidere med relevant fagutdanning. Måloppnåelse leses fra vårt personalsystem og kommenteres i årsmeldingen. Desentralisert utdanning i regionen, tilbud om fagutdanning for voksne i regionen og tilbud om deltidsstudier er viktig for å nå disse målene. I tillegg kommer krav til kompetanse ved nye tilsetninger.

Folkehelsetiltak

Folkehelse har fokus på allsidig lavterskel aktivitet og tilbud for alle aldersgrupper.

Frisklivssentralen tilbyr grupper to ganger pr. år, i 3-måneders perioder. Samtaler, trening, kostholdsveiledning og røykeslutt er noe av innholdet i gruppene. For de som har sluttført en periode, tilbys vedlikeholdstrening. For 2023 planlegger vi å videreføre disse tilbudene.

BUA – gratis utlånsordning av utstyr til sport og friluftsliv. BUA Folldal ble etablert i februar 2021, i kjelleren til Prix. Det er kjøpt inn bra med utstyr til både sommer- og vinteraktiviteter, ved hjelp av tilskudd fra BUFDIR, Gjensidigestiftelsen og Sparebankstiftelsen Hedmark, og et samarbeid med Folldal idrettsforening. BUA holdes i hovedsak åpen en ettermiddag i uka, og ellers etter behov/henvendelser. Foreløpig er etterspørselen klart størst på vinterstid, med utlån av ulike typer skiutstyr. Utlån av utstyr er en god ordning, spesielt for barnefamilier, som slipper å kjøpe inn alt av utstyr selv. Noe utstyr blir kanskje bare brukt en eller to ganger før barna vokser ut av det, og noen har ikke råd til å kjøpe alt av utstyr selv. En utlånsordning kan dermed stimulere til økt fysisk aktivitet og inkludering, uavhengig av sosioøkonomisk status. Samtidig bidrar ordningen til mer og bedre gjenbruk av utstyr, noe som er med på å redusere det totale forbruket og klimaavtrykket.

Det vil i 2023 bli videreført tilbud om «Fysak-kasser». 10 lavterskel turmål rundt om i bygda, med kasse og bok hvor deltakerne kan skrive navnet sitt, og bli trukket ut som heldige vinnere av en premie. I 2021 ble det inngått samarbeid med Folldal turlaget om at FYSAK inngår i Trimpoeng, og dette ser vi for oss å videreføre. Siden ikke alle har mobil til å registrere poeng, er det fortsatt et ønske om å opprettholde bøkene på 10 turmål.

«Rusle og tusle» har om lag 12-15 turer med kjentmann og turleder gjennom sommeren. Her har kommunen et godt samarbeid med Folldal Turlag. Om lag 20 personer deltar i gjennomsnitt ukentlig. Turene gir både et bidrag til fysisk aktivitet og en sosial møteplass som er viktig i hverdagen. Det er ønskelig å se på ny organisering av tiltaket før neste sesong.

«Stolpejakten» hadde i 2022 en liten økning fra 937 til 989 deltakere fra hele landet, men også med god deltakelse fra våre egne innbyggere. Oppslutningen og økningen tilsier at aktiviteten bør videreføres også i 2023, med det avhenger av finansiering og frivillig innsats fra våre samarbeidspartnere; idrettsforeningen og turlaget. Det er en relativt høy årlig avgift, som må forsøkes dekket inn av tilskudd og sponsormidler.

5. Sentraladministrasjonen

Alle tall i 1000 kr

	Budsjett	Budsjett	ØKOPLAN	ØKOPLAN	ØKOPLAN
	2022	2023	2024	2025	2026
Sentral administrasjon	17 446	15 323	15 323	15 323	15 323

I rammen til sentraladministrasjonen ligger følgende tjenester/ansvarsområder:

<i>Tjeneste</i>	<i>Målgruppe</i>
Politisk aktivitet, herunder formannskap, kommunestyre og komiteer, eldreråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse, og administrasjonsutvalg. Godtgjøring til politikere og politiske partier	Interessenter for kommunedirektørens ramme er politiske partier, befolkningen generelt, lag og foreninger, medarbeidere og tillitsvalgte samt interkommunale ordninger og samarbeid som finansieres gjennom rammen.
Revisjon og kontrollutvalg	
Frivilligsentralen, krisesenter, kirka	
Kommunedirektørens stab og økonomikontoret	
Personaltiltak og rekruttering, inkl. lærlinger og avlønning av tillitsvalgte	
Prosjekter og folkehelsekoordinator	
Sommerjobb for ungdom	Unge innbyggere i Folldal
Tilskudd til løypekjøring, turistinfo m.m.	Innbyggere og tilreisende
Tynset opplæringscenter	Vertskommunesamarbeid
Barnevern	Vertskommunesamarbeid
NAV	Vertskommunesamarbeid
Næringsutvikler, næringsfond og kraftfond	Næringslivet i Folldal

Utviklingstrekk, prioritering

10 Lønn og sosiale utgifter

Tabell: Ansatte/bemanning

	2022	2023
Politisk styring	1	1
Administrasjon	4,4	4,4
Lærlinger	2 vår 4 høst	4 vår 2 høst
Tillitsvalgte/hovedverneombud	0,60	0,60
Prosjekt/folkehelse	0,5	0,5
Næringsutvikler	1	1
Totalt sentraladministrasjonen	9,50	9,50

Budsjettet for politikergodtgjøring er lagt inn med en forutsetning om 11 møter i kommunestyret, 11 møter i formannskapet og 6 møter i hvert av utvalgene. Det er nå tatt høyde for både ekstraordinært møte og folkevalgtid. Godtgjøringer følger av forskrift for folkevalgtes rett til godtgjøring og velferdsgoder.

Lærlinger. I 2023 er 3 lærlinger lagt i HRO. Det er en lærling barn og unge som ligger igjen i sentraladministrasjonen. Den lærlingen slutter i sommer. Det er ikke lagt inn nye lærlinger fra høsten, da 2 lærlinger i HRO fullfører først i 2024.

Lønn til næringsutvikleren finansieres av kraftfondet.

Sommerjobb for ungdom er budsjettet som i 2022. Det er lagt inn et statlig tilskudd med kr 27 000,-

Eldrerådet er lagt inn med et budsjett på kr 13 000,- til å dekke møtegodtgjøring og evt. kjøring og kurs.

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse er lagt inn med et budsjett på kr 20 000,-.

11 Kjøp av varer og tjenester i tjenesteproduksjon

Folldal kommune sine **kontingenter** til Regionrådet, KS, LVK, USS, Nasjonalparkkommuner og Småkommuneforeningen ligger nå samlet her. Det er små endringer fra 2021.

Bruk av kommunal el-bil til møter. Utgiftene til kjøregodtgjøring er stort sett satt i null. Kommunal elektrisk møtebil skal være førstevalget. Det oppfordres også til å delta på møter på teams der det er hensiktsmessig. Ansvar er flyttet til TLU i budsjett for 2023.

Annonsering av stillinger er økt med 60 000,-

13 Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunens tjenesteproduksjon

Budsjettet for kontroll og tilsynsfunksjonen er lagt inn med en økning på 32 000,-. Se eget vedlegg fra kontrollutvalget, samt oversikt over interkommunale ordninger.

Kostnadsutvikling av de interkommunale ordningene følger av tabell lenger bak i dokumentet. I sentraladministrasjonen ligger barnevern og NAV

Bedriftshelsetjenesten er redusert til grunnprisen for tjenesten.

14 Overføringsutgifter til stat, fylke, kommune og andre

Kostander knyttet til økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsstønad i NAV er redusert med kr 167 000,- for 2022 til kr 878 000,-.

Tilskudd til turistinformasjon foreslås uendret. Dette er i henhold til vedtak i sak om turistinformasjon.

Tilskudd til Folldal turlag foreslås uendret.

Overføring til kirkelig fellesråd er foreslått til kr 2 076 000,-. Kirken har i sitt første budsjettforslag bedt om noe mer, men med denne overføringen imøtegår kommunen økte energikostnader, etter å ha trukket fra ekstra bevilgning for tak Einunna kapell i 2022.

Tilskudd til Frivilligsentralen er uendret fra 2022. Det kommunale bidraget er på kr 160 000,-. Dette er i henhold til det Frivilligsentralen ber om. I 2023 vil frivilligsentralen få overførselen fra kulturdepartementet i sin helhet.

Se ellers egen oversikt over omsøkte beløp og forslag til budsjett lenger bak i dokumentet.

Mål for virksomheten i 2023

BRUKERE OG SAMFUNN	INTERNE PROSESSER OG MEDARBEIDERE	ØKONOMI
<ol style="list-style-type: none"> 1. Fornøyde brukere (innbyggere, politikere, tillitsvalgte og ledere) 2. Regelmessig, riktig og relevant informasjon 3. Oppdatert hjemmeside med muligheter for digital kommunikasjon. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Godt arbeidsmiljø 2. Mulighet for personlig utvikling og faglig oppdatering 3. Tverrfaglig samarbeid og tenking 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Best mulig utnyttelse av de økonomiske rammene 2. Tilpasse ambisjonsnivået til de økonomiske rammene
KONSEKVENSER/HVA SKAL GJØRES		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Realistiske forventninger. 2. Kostnadseffektive tjenester av god kvalitet. 3. Systematisk og regelmessig tilbakemelding. 4. Fokus på IKT som verktøy for hele organisasjonen, delta i debatt om IKT-strategi både lokalt og regionalt. 5. Oppfølging av kommunereformen 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nærvær/fravær ved sykdom satt i henhold til mål satt av AMU. 2. Følge opp kommunens etiske retningslinjer og verdier. 3. Videreutvikle kommunens internkontroll og internopplæring. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontinuerlig overvåking av driftsnivået. 2. Tett kommunikasjon med budsjettansvarlige for oppfølging og felles forståelse samt tilpasning av driftsnivå. 3. Ledelsesutvikling og kartlegging. 4. Forbedre bruken av elektronisk internkontrollsystem. 5. Oppfølging av kommunens eiermelding.

med fokus på interkommunalt samarbeid. 6. Internkontroll.		
HVORDAN MÅLE		
Statistikk Brukerundersøkelser Klagesaker/Avvik Tilsyn	Medarbeidersamtaler og tilfredshetsundersøkelser Nærvær/fravær Avviksrapporter	Oppfølgingsmøter med enhetene Tertialrapport Regnskapsrapporter KOSTRA-tall

Endringer framover/økonomiplan

Til økonomiplanen 2023 – 2026 ble det lagt fram forslag om

Å redusere antall lærlinger ytterligere

Redusere antall politikere i kommunestyre og formannskap

Avslutte sommerjobbtilbudet for ungdom

Alle tre ble vedtatt tatt ut av økonomiplanen, og fremmes ikke på nytt.

Kommunen tar nå i bruk et nytt administrasjonsverktøy Framsikt. Dette vil føre til en bedre oversikt over sammenhengen mellom økonomi og planer.

6. Oppvekst

Tall i 1000 kr

	Budsjett	Budsjett	ØKOPLAN	ØKOPLAN	ØKOPLAN
	2022	2023	2024	2025	2026
Oppvekst	27 990	27 318	26 628	25 558	25 828

I rammen til oppvekst ligger følgende tjenester/ansvarsområder:

Tjenester	Målgruppe
Folldal barnehage	Barn 1 – 6 år, foreldre/foresatte

Folldal skole m/SFO	Barn 1.–10. klasse, foreldre/foresatte
Folldal kulturskole	Barn, ungdom, voksne
Grunnskoleopplæring for voksne	Voksne over 18 år

Utviklingstrekk, prioritering

Føringer gitt fra økonomiplan er tatt inn, og konsekvenser av vedtakene der er beskrevet i teksten. Mulige tiltak for å redusere rammene er beskrevet. Dette er en konsekvens av barne- og elevtallsutvikling og redusert ramme til rådighet.

Barn med barnehageplass pr. årskull:

Årskull	5 dager	4 dager	3 dager
2017	9	1	0
2018	8	3	0
2019	8	0	0
2020	4	1	1
2021	4	1	1

Totalt er det 41 barn som har barnehageplass november 2022, 33 med hel plass. For barnehage varierer kullene fra 2017 - 2021 fra 6 - 11 barn pr. årskull, og for 2022 er det født 9 barn folkeregistrert i Folldal kommune. SSB sine prognoser viser 10 barn pr. År i årene fremover. Ut ifra tidligere prognoser fra SSB kan dette virke noe høyt, da vi ser av tallene pr. i dag at snittet per årskull er noe lavere.

Prognosene for energikostnader er høye for 2023. I den forbindelse foreslås det en lokalisering av barnehagens avdelinger i et bygg fra etterjulsvinteren 2023, og ikke i to bygg som i dag. Dette vil ikke påvirke utgiftene innen oppvekst, men vil redusere utgiftene til energikostnader innen TLU. Estimerte tall viser en innsparing på i overkant av 300 000,- for 2023 ved et slikt grep. Barnetallsutviklingen tilsier at et slikt grep ville være naturlig i fremtiden, men at energikostnadene nå fremskynder denne prosessen. Vet en lokalisering av barnehagens avdelinger i paviljongen er det behov for fortsatt å benytte ene delen av hovedbygget, da det ikke er rom til kontorplasser og personalrom i paviljongen. Kontorplasser og personalrom lokaliseres i lokalene til det som per i dag er avdeling Grankvisten i etasjen over gymsalen. Gymsalen blir dermed også disponibel for barnehagen, mens den eldste delen av hovedbygget stenges ned.

En samlokalisering av barnehagens avdelinger i et bygg vil være positivt for samhandling mellom avdelingene og felleskap i barnehagen. Ved at alle ansatte er i samme bygg blir det også mer fleksibelt med tanke på bemanning ved fravær.

Ifølge vedtektene skal Innendørslokalene være i samsvar med plan- og bygningsloven med forskrifter, og minimum være 4 kvm pr. barn over 3 år og 5,3 kvm pr. barn under 3 år. Med alle avdelinger i paviljongen vil det med dagens barnetall og fremtidige prognoser, fortsatt være innenfor arealnormen, selv om det blir mindre areal per barn sett i forhold til dagens drift. Dersom det skulle bli en betydelig økning i antall barn på småbarnsavdeling, vil det kunne medføre at barn blir flyttet over til storbarnsavdeling ved fylte 3 år og ikke ved nytt barnehageår som har vært praksis i Folldal barnehage.

En flytteprosess midt i barnehageåret må planlegges godt, slik at oppstart i nye lokaler blir trygt og godt for barn og ansatte.

Elevtallsutvikling:

	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025	2025/2026	2026/2027	2027/2028
1.kl	10	6	10	12	9	7	7
2.kl	13	13	7	10	12	9	7
3.kl	13	15	13	7	10	12	9
4.kl	19	13	16	13	7	10	12
5.kl	15	19	13	16	13	7	10
6.kl	16	14	19	13	16	13	7
7.kl	14	16	15	19	13	16	13
8.kl	25	14	17	15	19	13	16
9.kl	18	25	14	17	15	19	13
10.kl	17	18	26	14	17	15	19
Total	160	153	150	136	131	121	113

Tabellen viser en betydelig nedgang i elevtallet ved skolen i årene fremover. Prognosene er basert på kjente tall, elever i skolen og fødte fra 2017 – 2022. For skolen innebærer det en gradvis nedgang i elevtallet etter hvert som de mindre kullene kommer inn i skolen, og de nåværende kullene går ut av grunnskolen. For å utnytte ressursene på en best mulig måte er skolen i gang med en gradvis overgang til fådelt skole. Prognosene er høyere enn ved forrige budsjett, noe som skyldes mottak av flyktninger. Innen utgangen av desember er det totalt bosatt 11 barn i skolealder. Disse er beregnet i elevgrunnlaget fremover, men situasjonen fremover er uviss med tanke på fremtidig bosetting av flyktninger. Antall gjesteelever fra Stor-Elvdal vil også påvirke budsjettet i årene fremover.

Kulturskolen har høy aktivitet og er i landstoppen på antall elever i forhold til grunnskoleelever. For skoleåret 2022/2023 er antallet kulturskoleelever fortsatt høyt, sett i forhold til elever i grunnskolen, med totalt 104 elever og 157 elevplasser.

Flyktingetjenesten ble opprettet og organisert under oppvekst vinteren 2022. Kommunen ble anmodet om å ta imot 25 flyktninger i løpet av 2022. Innen utgangen av desember 2022 vil vi ha bosatt totalt 26 ukrainske flyktninger. Prognosene for 2023 er uvisse, da anmodning per i dag ikke foreligger. Signalene er at man beregner noe økning på antall flyktninger til Norge i 2023 sammenlignet med 2022. For Folldal er det en utfordring å skaffe egnede boliger ved bosetting av større familier.

10 Lønn og sosiale utgifter

	Vår 2021	Høst 2021	Vår 2022	Høst 2022	Vår 2023	Høst 2023
Barnehage	13,51	12,71	12,71	11,81	11,81	11,21
Skole – lærere	20,7	20,7	20,7	20,0	20	19
Skole – assistenter	3,43	3,76	3,76	4,1	4,1	4,1

SFO	1,58	1,23	1,23	0,9	0,9	0,9
Kulturskole	2,84	3,11	3,11	2,7	2,7	2,7
Flyktingetjenesten			0,6	0,8	0,8	0,8

I dette budsjettet legges det opp til en nedgang i antall årsverk ved Folldal barnehage og Folldal skole fra høsten 2023.

Det er planlagt en reduksjon på 1,0 årsverk i skole og 0,6 årsverk i barnehage fra høsten 2023. Selv med denne reduksjonen vil det fortsatt være god bemanning ved barnehagen og høy lærertetthet ved skolen, og lærernormen er oppfylt på alle trinn. Ressurser til særskilt norskopplæring til nyankomne flyktninger etter Opplæringsloven § 2-8 kommer i tillegg til årsverk som er lagt i oversikten, da det er midlertidige stillinger.

Nedgangen i antall årsverk tas i utgangspunktet ved naturlig avgang, vakanse i stillinger eller omplasseringer. Dette innebærer at det eksempelvis ikke dekkes opp fullt ut for ansatte i studiepermisjon og fødselspermisjon. Reduksjonen ved skolen kan tas enten i form av lærertimer eller assistent-/fagarbeidertimer.

Ordningen med videreutdanning for lærere, *Kompetanse for kvalitet*, videreføres med 3 lærere høsten 2023. Dette er en ordning hvor man kombinerer jobb med 37,5 % lønnet permisjon for studier med 30 studiepoeng pr. år. Det statlige tilskuddet for 30 studiepoeng er 270 000,- i matematikk og naturfag og 216 000,- i øvrige fag.

Det legges opp til bemanning på SFO for budsjett 2023 tilsvarende for høsten 2022. Organisering av SFO-tilbudet er endret etter innføring av 5-dagers skoleuke for alle trinn.

Folldal kulturskole videreføres i 2023 med en ramme på 2,7 årsverk 2023.

Flyktingetjenesten budsjetterer med 0,8 årsverk for 2023. Her kan det skje endringer dersom kommunen anmodes om bosetting også i 2023.

Eventuelt nye flyktninger som kommunen bosetter vi ha stor innvirkning på budsjettet. Antallet flyktninger i introduksjonsprogram er beregnet til 12 voksne for 2023. Kommunen mottar integreringstilskudd for 26 personer i 2023, disse er bosatt siden juni 2022. Det er ikke gjort vedtak om å ta nye flyktninger i 2023, da anmodningen per i dag ikke foreligger. Forutsetningen som derfor er lagt til grunn i budsjettet er de flyktninger som er bosatt i 2022, da et eventuelt anmodningstall er uvisst.

Sats integreringstilskudd til kommuner for flyktninger år 2 er kr. 243 100,- per person i statsbudsjettet. Deltakere i introduksjonsprogram har rett til introduksjonsstønning. Beløpet tilsvarer 2 ganger folketrygdens grunnbeløp. Grunnbeløpet er for tiden kr. 111 477,-.

11 Kjøp av varer og tjenester i tjenesteproduksjon

Folldal barnehage: Driftsbudsjettet videreføres på dagens nivå.

Folldal skole: Det legges ikke opp til store endringer i driftsbudsjettet for 2022.

Nye læreplaner fra høsten 2020 innebærer et betydelig investeringsbehov i nye læremidler i de kommende årene. Det er imidlertid ikke rom for større innkjøp av læremidler i driftsbudsjettet for 2023. Det er lagt inn som et behov i investeringsbudsjettet i økonomiplanperioden.

Takstene fra Innlandstrafikk for 2023 gir en reduksjon i utgiftene til skoleskys. Dette skyldes at etter opprettelsen av Innlandstrafikk ble det vedtatt en plan for takster der alle kommuner innen 2026 skal ha like takster for skoleskys. For Folldal gir det en gradvis reduksjon i takstene per tur frem til 2026.

Folldal skole SFO: Driftsbudsjettet videreføres på dagens nivå.

Folldal kulturskole: Driftsbudsjettet videreføres på dagens nivå.

13 Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunens tjenesteproduksjon

Kompetanseutviklingsmidler innen barnehage og skole må for 2023 søkes av regionen til Samarbeidsforum for Innlandet, som fordeler midler til regionene, jamfør nasjonale retningslinjer for tilskuddsordning for lokal kompetanseutvikling i barnehage og grunnsopplæring. Kommunene i Nord-Østerdal ønsker å samarbeide regionalt om denne satsingen, noe som medfører at vi vil få mer ut av de midlene. De økonomiske forpliktelsene utgjør kr 150 000,- for Folldal i egenandel for 2023. Se for øvrig egen k.sak om samarbeid om kompetanseutvikling innen barnehage og skole.

Kommunene innenfor barnehagesektoren i Nord-Østerdalen samarbeider om å tilby nyutdannede barnehagelærere veiledning. Dette medfører en utgift på kr 14 000,- årlig.

Kulturskolen legger opp til en videreføring av dansetilbudet ved kjøp av danselærer fra nabokommune pålydende 115 000,- kr budsjettåret 2022.

PPT Nord-Østerdal: Det budsjetteres med en total kostnad for Folldal kommune på 912 000,- for budsjettåret 2023. Dette er en markant økning fra 2022, da var budsjettet kr 743 000,-.

Fylkeskommunen gikk ut av samarbeidet om PPT- og logopedtjenester fra og med 01.08.22.

Fylkeskommunen dekket hhv 20 % og 5 % av tjenestene innenfor PPT og logoped.

Fordelingsnøkkelen må derfor settes på nytt fra og med 2023, og det er lagt opp til at 20/80-regelen fra de øvrige interkommunale samarbeid benyttes. Dvs 20 % fordeles flatt på alle kommuner, og 80 % ut fra antall barn 0-15 år for PPT og antall innbyggere for logoped. Intern adm.kostnad på 5 % av lønnskostnader belastes også som i de øvrige samarbeid.

Ny samarbeidsavtale må utarbeides. Som en følge av at fylkeskommunen gikk ut av samarbeidet ligger det inne en overtallighet med forventet årsvirkning i 2023 på ca 0,3 årsverk. Det forventes at overtalligheten løses i løpet av 2023.

14 Overføringsutgifter til stat, fylke, kommune og andre

Økning grunnet antall deltakere på norskopplæring innen introduksjonsprogram. Sees i sammenheng med tilskudd til norskopplæring og går dermed i null.

16 Salgsinntekter

Det legges opp til at Folldal kommune til enhver tid følger makspris på barnehageplass i henhold til fremlagt statsbudsjett. Prisene for SFO i 2023 er endret jamfør vedtak i kommunestyret om indeksregulering. For detaljerte satser innen barnehage og SFO vises det til oversikten over priser og gebyrer for 2023.

Stortinget vedtok i 2015 å innføre redusert foreldrebetaling og gratis kjernetid i barnehagen. For SFO ble reglene om redusert foreldrebetaling innført for alle trinn fra 2021. I 2022 ble det innført gratis SFO for 1. klassinger med 12 timer per uke. Dette innebærer at det er gode nasjonale moderasjonsordninger innen barnehage og SFO. Kostnader innen denne ordningen er avhengig av hvor mange som søker og oppfyller kriteriene.

Søskenmoderasjonen foreslås i dette budsjettet til 30% for andre barn og 50% for tredje barn for barnehage og SFO. Videre er søskenmoderasjon på tvers mellom barnehage og SFO foreslått fjernet. Nye satser og moderasjoner gjøres gjeldende fra 01.01.2023.

Søskenmoderasjon på tvers av barnehage og SFO, med dagens satser og 50 % og 75 %, har en kostnad for kommunen på ca. kr 60 000,- pr. år. Søskenmoderasjon internt i barnehage og SFO, med 50 % og 75 %, koster oss ca. kr 75 000,- pr. år kontra satser med 30 % og 50 % moderasjon. Tallene er basert på barn i barnehage og SFO per i dag og vil variere ut ifra antall som benytter seg av disse tjenestene.

Prisene for kulturskoleaktiviteter er indeksregulert for 2023, jamfør vedtak i kommunestyret om indeksregulering.

17 Refusjoner

Det er en reduksjon i refusjonskrav knyttet til andre kommuner. Dette er knyttet til individuelle vedtak og gjesteelever fra nabokommune, samt mindre utleie av tjenester fra kulturskolen.

18 Overføringsinntekter

I hovedsak knyttet til integreringstilskudd ved bosetting av flyktninger. Bosetting av flyktninger gir en markant økning i overføringsinntekter for 2023.

19 Finansinntekter

Overføringer av integreringstilskudd bl.a. til introduksjonsprogram og drift av flyktningetjenesten.

Positive trekk for oppvekstenheten:

- Gode faglige resultater
- Stabil og godt kvalifisert bemanning
- Høy grad av trivsel
- God økonomisk kontroll i enheten

Utfordringer fremover/økonomiplan:

Lønns- og driftsbudsjettet må holdes innenfor rammene, noe som krever streng budsjett disiplin i 2023, med trange økonomiske rammer.

Nedgangen i barne- og elevtallet i de kommende år vil medføre mindre ressurser, spesielt til skolen, noe som innebærer færre timer til deling og tilpasset opplæring i skolen. Innføring av fådelt skole blir derfor viktig i årene fremover. Samtidig som man står overfor en elevtallsnedgang, er det behov for investeringer i forbindelse med nye læreplaner. Økonomiplanen legger opp til en reduksjon av antall årsverk i årene fremover. En fremtidig samlokalisering av barnehage og skole skal utredes og legges fram som sak til kommunestyret innen 2023.

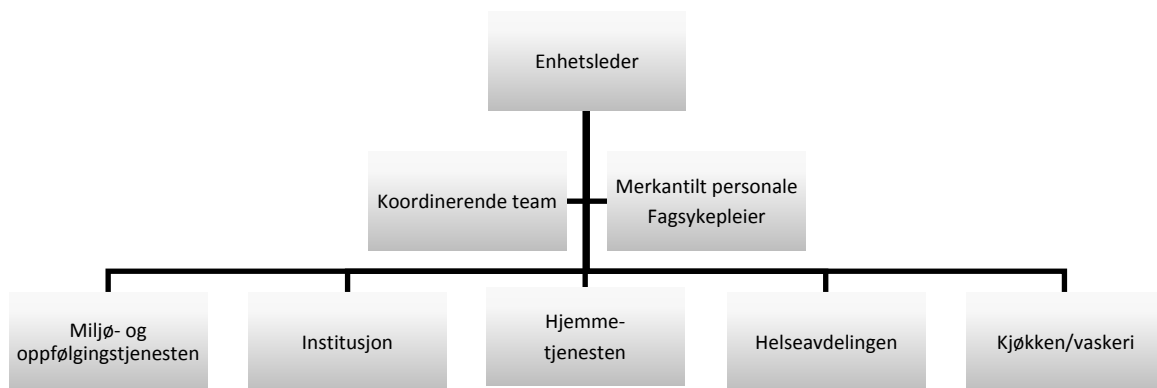
Bosetting av flyktninger er usikkert, da man ikke kjenner til om kommunen fortsatt vil bosette flyktninger i årene fremover. Eventuell bosetting av flyktninger vil ha stor innvirkning på budsjettet. Det må også påpekes at integreringsarbeidet er viktig for at bosatte flyktninger skal bli kvalifisert til arbeidsmarkedet. Dersom det ikke lykkes, vil det påvirke kommunens utgifter til sosialhjelp.

7. Helse, rehabilitering og omsorg.

Alle tall i 1000 kr

	Budsjett	Budsjett	ØKOPLAN	ØKOPLAN	ØKOPLAN
	2022	2023	2024	2025	2026
HRO	49 805	58 588	57 888	57 438	57 438

Organisasjonskart HRO

Tjeneste	Målgruppe
<u>Helse avdelingen:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Legekontor • Miljørettet helsevern • Helsestasjon • Jordmortjeneste • Fysioterapi • Rus og psykiatri • Frisklivsentral/folkehelsearbeid • Ergoterapeut / hjelpemidler • Psykolog (interkommunal) 	Alle innbyggere og personer som oppholder seg i kommunen som har behov for helsehjelp. Kommunen selv i et beredskaps- og forebyggende perspektiv, samarbeidende myndigheter (strålevern, mattilsyn med mer). Personer med nedsatt funksjonsevne.
<u>Miljø- og oppfølgingstjenesten:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Praktisk bistand og opplæring • Pleie og omsorg • Avlastning (omsorgspersoner) • Omsorgslønn • Boveileder • Sommeraktivitet 	

<ul style="list-style-type: none"> • AI-aktivitet • Støttekontakt 	<p>Praktisk bistand og oppfølging, Personer som har behov for helsehjelp i hjemmet.</p> <p>Personer med behov for døgnkontinuerlig pleie og tilsyn.</p> <p>Serviceinstitusjon for alle avdelingen og innbyggere i kommunen som har behov/ønske om tilkjørt mat og vask og stell av klær.</p>
<p><u>Hjemmetjenesten:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Hjemmesykepleie • Kreftsykepleie • Hjemmehjelp • Matombringning • Dagtilbud til hjemmeboende demente • Hukommelsesteam m/demenskoordinator • Trygghetsalarmer • Trygde- og Omsorgsleiligheter • Omsorgslønn 	
<p><u>Institusjon:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> * Langtidsopphold * Korttidsopphold * Skjermet enhet * Dagavdelingen 	
<p><u>Kjøkken/vaskeri</u></p>	

10 Lønn og sosiale utgifter

Tabell: Bemanning

	Budsjett	Budsjett	Budsjett
	2021	2022	2023
Helse	10,4	11	11
MOT	14,61	15,53	15,37
Hjemmebasert	18,42	17,14	17,01
Institusjon	25,82	25,54	27,65
Kjøkken	5,92	5,92	5,92
Admin/ledelse	2,8	3,4	3,4
	77,97	78,53	80,35

To ansatte som hadde fast helgestilling, fikk tilbud om læreplass i helsearbeiderfaget høst 2022. De vil være ferdige med læretiden sin i 2024. En helsefagarbeiderlærling som avslutter sommeren 2023 er overflyttet fra sentraladministrasjonen til HRO.

Det er lagt inn 570 000,- i lønn sykevikarer fordelt på MOT, hjemmetjenesten og institusjon. I tillegg kommer sosiale kostnader. Til sammen kr 750 000,-. I flere år har det ikke blitt budsjettet med vikar ved sykdom i arbeidsgiverperioden. Dette har ført til behov for budsjettjusteringer.

Endringer som skyldes lønnsøkning, arbeidsgiveravgift og pensjon utgjør i HRO alene kr 5 368 195,-.

Administrasjon/ledelse: Ingen endringer i antall stillinger.

Helseavdelingen: Bonusordning er lagt inn med 300 000,-.

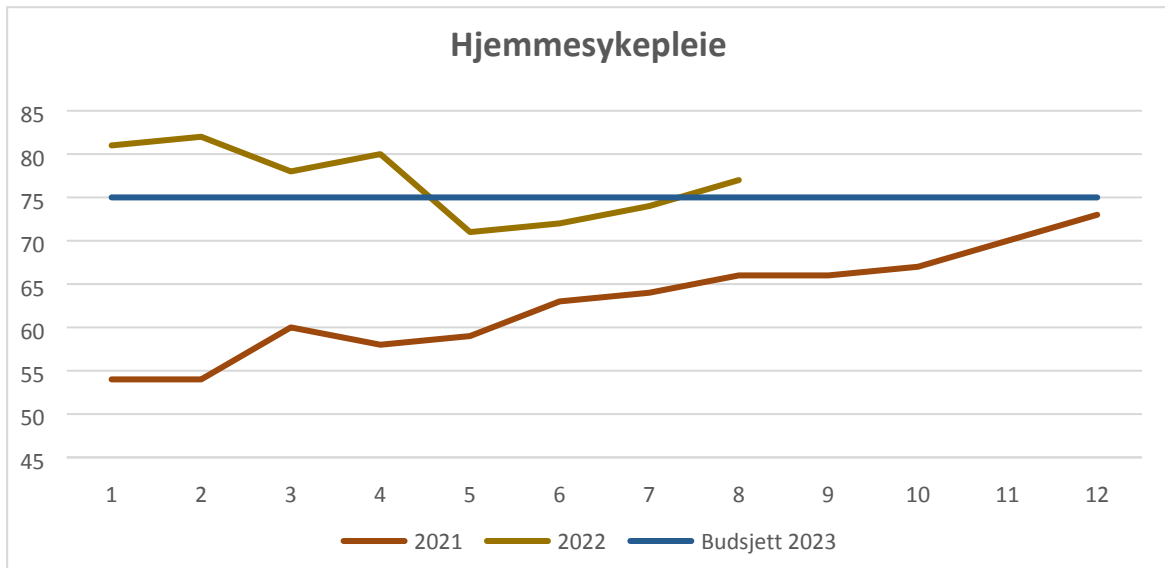
Miljø og oppfølgingstjenesten (MOT):

En nedgang på 0,16 % stilling grunnet endringer av arbeidsplanene.

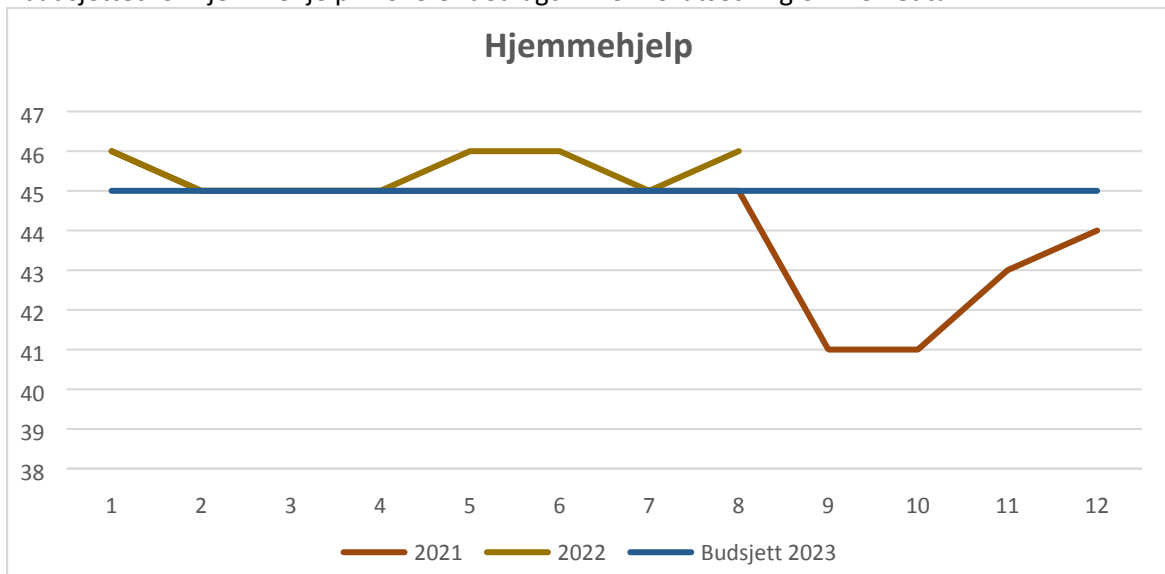
Hjemmetjenesten:

Hjemmetjenesten har gjort endringer i turnus, noe som har resultert i et lite nedtak av stillinger.

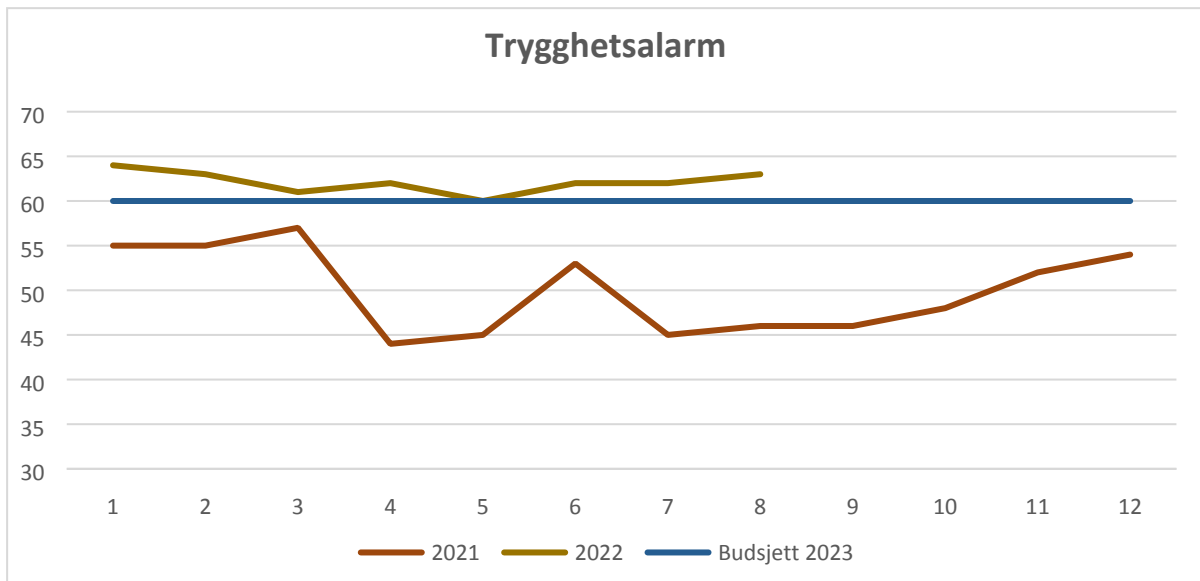
Forutsetningen lagt til grunn for budsjett 2023 for hjemmesykepleie ligger på 75 vedtak. Dette grunnet gjennomsnittet for antall vedtak pr. 31.10.22 ligger tilnærmet likt dette tallet.

I budsjettet for hjemmehjelp i 2023 er det lagt inn en forutsetning om 45 vedtak.

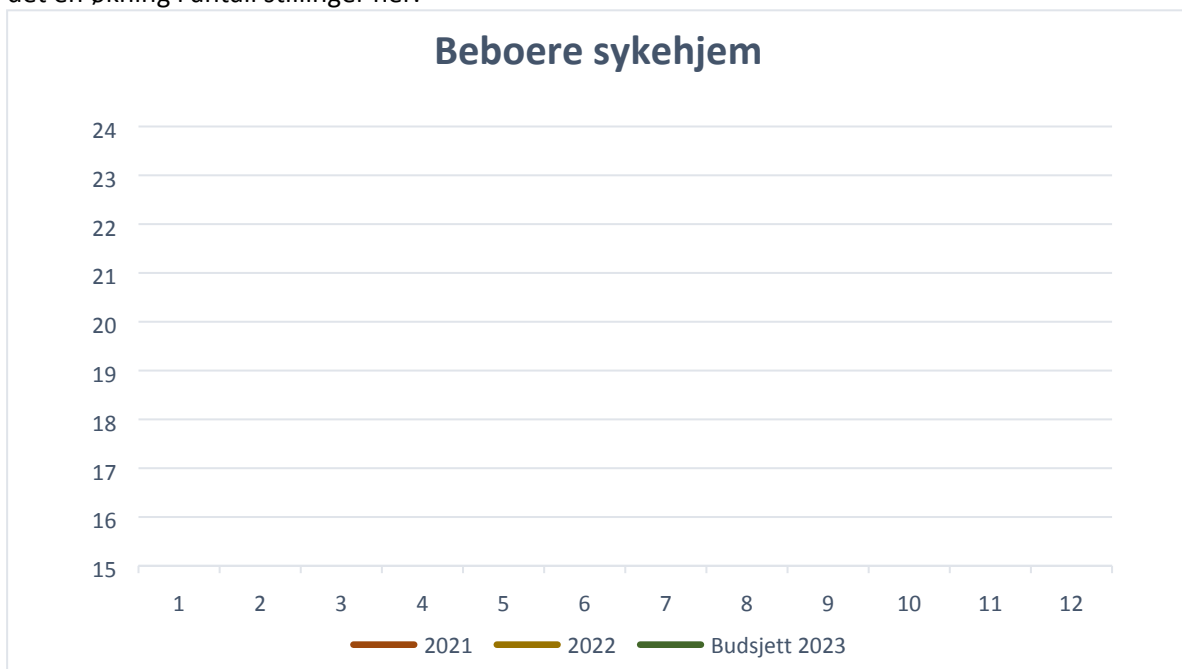

For budsjett 2023 legges det en forutsetning på 60 trygghetsalarmer.

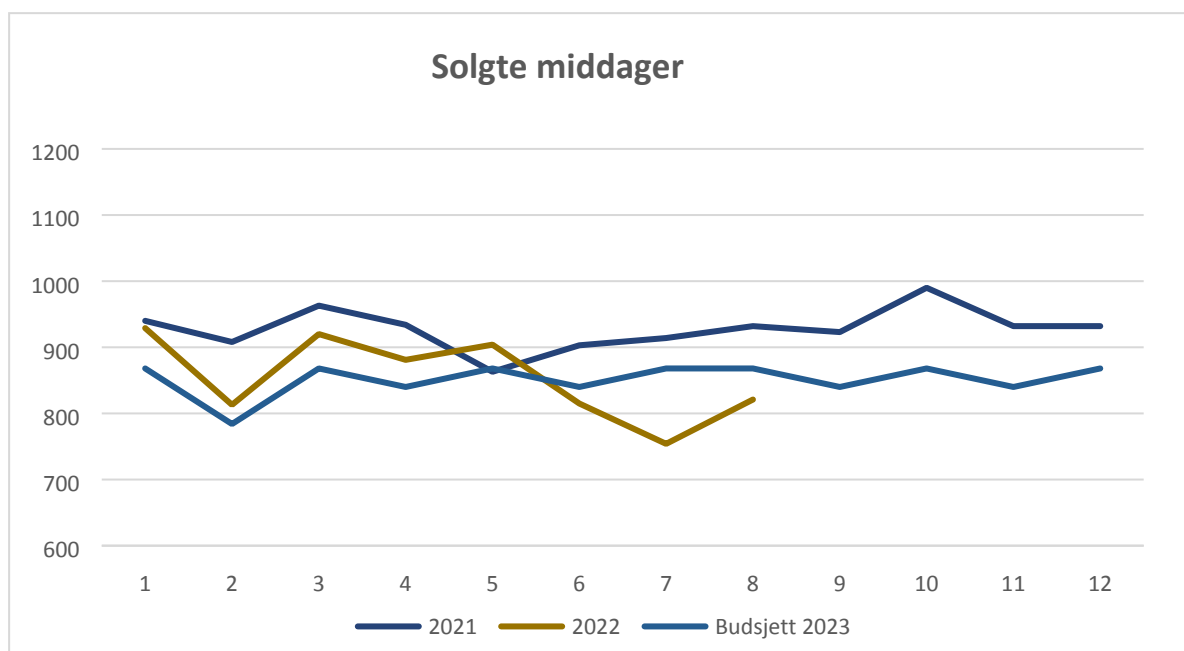
Institusjon:

Forutsetningen for budsjett 2023 legges med antall pasienter likt antall pasientrom, 19 plasser, inklusive 4 korttidsplasser. Dette er det samme som budsjettet for 2022. Grunnet turnusendringer det en økning i antall stillinger her.

Kjøkkenet:

Forutsetningen for budsjett for salg av middager ligger på samme nivå som i 2022. Tidligere har budsjettet blitt lagt etter et gjennomsnitt for året. Erfaringene er at salget varier gjennom året, og det er lagt til grunn for beregninger 2023.

11 Kjøp av varer og tjenester i tjenesteproduksjon

Medisinsk forbruksmateriell er økt med kr 95 000,- grunnet prisoppgang. Medikamenter er økt med 75 000,-.

Leasing av biler og drivstoff er flyttet til TLU.

13 Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunens tjenesteproduksjon

Økning på legevakt og legevaktsentral. Dette skyldes økt bemanning på lege og hjelpepersonell til legevaktsentralen. Økningen fremgår av tabell over interkommunale ordninger. Det samme gjelder psykolog. Det budsjetteres med 2 psykologer i FARTT kommunene fra april.

Aktivitetstilbud for beboere på MOT er økt med kr 40 000,- .

16 Salgsinntekter

Vederlagsberegningen for institusjon følger av sentrale forskrifter og føringer. I budsjett 2023 legges det en forutsetning for bruk av antall plasser som sykehjemmet er dimensjonert for. Det er lagt inn kr 3 000 000,- i vederlag for 2023. Det er det samme som i 2022.

Salgsinntekter utover dette budsjetteres uforandret.

17 Refusjoner

Gjelder refusjonen Folldal kommune får fra Helsedirektoratet for særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester. For 2023 er innslagspunktet 1 526 000,-. Dette er en økning på 3,8 %. Kommunen får refundert 80 % av direkte lønnsutgifter over innslagspunktet knyttet til enkeltbrukere som har gyldig vedtak om helsehjelp. De over 67 år omfattes ikke av denne ordningen.

Refusjoner legekantoret er økt med 400 000,-. Vi har nå to leger på kontoret som sikrer økt inntjening. Andre refusjoner er uendret.

Kvalitetsindikatorer – måltall som er satt opp for enheten:

Legetimer på institusjon mer enn 0,40 pr. uke pr. beboer.
Fysioterapitimer på institusjon mer enn 0,5 timer pr. uke pr. beboer for de som har nytte og behov for denne tjenesten.
Alle med vedtak om tjenester for hjemmesykepleie, praktisk bistand eller rus/psykiatri gjennomgås/evalueres minimum 1 gang pr. år.
Alle brukere/pasienter i hjemmetjenesten og institusjon skal ha årskontroll med lege.
Alle langtidsbeboere på institusjon skal ha gjennomgang av legemidler hvert halvår.
Alle beboere på institusjon skal ha vektkontroll minimum hver 3.dje mnd.
Alle hjemmeboende brukere av hjemmesykepleien skal ha kartlagt og fulgt opp sin ernæringsstatus hver 3.dje mnd.

Antall fastlegepasienter

År	2017	2018	2019	2020	2021	2022 Pr 01.11
Fastlege pasienter	1547	1542	1546	1512	1481	1489

Antall fødsler

År	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Antall fødsler	9	9	9	8	5	7	9

Velferdsteknologi

Det er lagt inn en liten økning av utgifter for velferdsteknologi i hjemmetjenesten grunnet nødvendig utskiftning av brukt materiell. Ny velferdsteknologi for sykehjem og nye omsorgsboliger er lagt inn i budsjettet for bygging/renovering av FBSS og nye omsorgsboliger.

Leve hele livet.

Det arbeides kontinuerlig med "Leve hele livet". Denne reformen vil komme til å kreve mer spesialisert kompetanse og behandling i hjemkommunen. Det vil være et resultat av at alle skal kunne bo lengre i eget hjem med flere og mer komplekse sykdomsbilder.

Fokuset på kosthold og ernæring er, og skal være, stort. Riktig ernæring ses på som en del av kommunens tilbud for å styrke helsetilbudet og å forebygge sykdom, og feil- og underernæring. Dette er en av satsningsområdene i Leve hele livet-reformen. Folldal kommune har hatt besøk av Matgledekorpsset i regi av Statsforvalteren og det kommer til å være flere oppfølgingsbesøk. For dagene med matgledekorpsset inviteres i tillegg til ansatte og ordfører også representanter fra pensjonistforeningen og eldrerådet.

Helsefellesskapet. I tillegg til at reformen «Leve hele livet» vil kreve mer spesialisert kompetanse vil også samarbeidet med sykehusene i helsefellesskapet kreve dette. Samarbeidsavtalene gir klare og

sterkere føringer, mer enn tidligere, for tidligere utskrivning av pasienter fra sykehusene til egen kommune med tjenester i hjemmet eller institusjon. En må derfor være forberedt på også utover økonomiplan perioden, nødvendigheten av mer ressurser innen helse- og omsorgssektoren.

Utviklingstrekk i økonomiplan perioden:

Utbyggingen/ombyggingen av Follidal bo- og servicesenter vil stå ferdig i 2024. I den forbindelse vil det bli en forbedring med logistikk for både pasienter og ansatte. Det igjen vil føre til en mer rasjonell måte å jobbe på. Ved å ta i bruk velferdsteknologi i en større utstrekning enn tidligere og forbedre arbeidstidsplanlegging med fokus på heltid fremfor deltid og annerledes arbeidstidsplan, vil vi kunne jobbe smartere og levere tjenester av enda bedre kvalitet. I økonomiplanperioden er det lagt inn en reduksjon av stillinger i enheten totalt på 2 årsverk. Samtidig vil den demografiske utviklingen i kommunen tilsatt det vil bli økt press på tjenesten framover.

Enheten vil ha stort fokus på arbeidsgiverrollen og arbeidsmiljøet. Ledergruppen og tillitsvalgte i HRO deltar i et innovasjonsprosjekt, «Rusta for framtida», i regi av KS. Gjennomføring av dette arbeidet fortsetter i 2023 og i økonomiplanperioden. Det er viktig å ha fokus på kompetanseutvikling, både ved rekruttering og kompetanseheving av allerede ansatte.

8. Service og kultur.

Alle tall i 1000 kr

	Budsjett	Budsjett	ØKOPLAN	ØKOPLAN	ØKOPLAN
	2022	2023	2024	2025	2026
Service og kultur	9 788	10 477	10 477	10 237	10 087

I rammen til service og kultur ligger følgende tjenester/ansvarsområder:

Tjeneste	Målgruppe
Servicekontor (post, arkiv, kundebetjening, saksbehandling, møteutsending, internett, utleie)	Ansatte, innbyggere, hytteeiere og eksterne henvendelser
IKT (innkjøp maskiner og utstyr, deltakeravgift FARTT)	Verktøy for ansatte og elever
Kulturkontor (saksbehandling, kulturarrangement, museumsarbeid, lag og foreninger)	Innbyggere, lag og foreninger, fritidsbeboere
Kino	Alle
Fritidsklubb	Barn og unge (5 kl. - 18 år)
Bibliotek	Alle

Utviklingstrekk, prioritering

Det legges ikke opp til aktivitetsøkning i 2023 bortsett fra at det legges inn midler til gjennomføring av kommune- og fylkestingsvalget.

Følgende områder må ha ekstra fokus i 2023:

- Nytt sak-/og arkivsystem. Dette er felles for FARTT-kommunen. Anskaffelsen skjer på nyåret og implementeres i løpet av våren 2023. Innføringen krever store ressurser i hele organisasjonen, men ekstra av servicekontoret som skal ha flere superbrukere.
- Valg. Dette vil kreve store ressurser fra servicekontoret.

I tillegg til ordinær drift vil innføring av nytt sak-/arkivsystem og gjennomføring av valg være hovedarbeidsoppgavene for servicekontoret i 2023. Da det vil bli utskifting blant de ansatte, vil det kreve ekstra opplæring i mange arbeidsoppgaver, blant annet innen valg. Med disse to ressurskrevende oppgavene vil det dessverre kunne føre til mindre fokus på andre viktige områder som: oppgradering av arkivplan, informasjonsarbeid utover det daglige samt utvikling av hjemmesiden (investering i nye hjemmesider for FARTT-kommunene ligger i investeringsbudsjettet for FARTT i 2024).

- Brattbakken Info og utsiktspunkt. Skilting er avklart med nasjonalparkmyndighetene, men skiltene er ennå ikke satt opp selv om fundamenter til skilting er på plass. Dette avhenger av nasjonalparkmyndigheten. Det som da gjenstår, er informasjonen som skal være inne, men hva dette skal være, er fortsatt uavklart.
- Aktivitetspark ved MOT slutføres.
- Kino. Kommunestyret har bedt om en vurdering av alternativ kinodrift.

10 Lønn og sosiale utgifter

Tabell: Ansatte/bemannning

	2021	2022	2023
Servicekontoret	4,0	3,9	3,9
Kulturkontoret	1,0	1,0	1,0
Kino	0,21	0,21	0,21
Fritidsklubb	0,19	0,19	0,19
Bibliotek	1,0	1,0	1,0
Totalt service og kultur	6,4	6,3	6,3*

*Da en ansatt på servicekontoret fortsatt har verv som tillitsvalgt i 10 %, videreføres antall stillinger fra 2022 i lønnsbudsjettet. Prosjektmedarbeider som jobber på timebasis med forprosjekt bygningsvernssenter, er ikke med i oversikten. Arbeidet finansieres av tilskudd.

11 Kjøp av varer og tjenester i tjenesteproduksjon

Det er behov for å justere enkelte poster innen artsgruppen. Blant annet er abonnement justert opp på grunn av økt bruk av tjenester via KS-fiksplattformen. Som en følge av økt digital utsending, har vi oppnådd en viss besparelse på porto. Så selv om portotakstene øker, er budsjettposten justert ned noe. Med økt digitalisering bør det være enda mer å hente. Selv om vi har søkt og mottatt kr 27 000 for å dekke driftsutgifter og innkjøp av utstyr til BUA, er ikke dette nok, så det ligger inne en driftsutgift på kr 35 000. Det er aktuelt å søke om statlige midler for neste år.

13 Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunens tjenesteproduksjon

Avgiften for vår deltakelse i IKT Fjellregionen IKS (FARTT) øker med kr 189 000 til kr 4 129 000. Når det gjelder deltakelse i andre samarbeid, er det mindre endringer.

14 Overføringsutgifter til stat, fylke, kommune og andre

Tilskudd til sang/musikk og idrett foreslås på samme nivå som budsjett 2022. Det samme gjelder tilskudd til idrettsvaktmester som foreslås opprettholdt med kr 75 000 og tilskudd til Stiftelsen Folldal Gruver på kr 150 000.

16 Salgsinntekter

Når det gjelder priser på kinobilletter, så foreslås disse uendret. Begrunnelsen er at det ble foretatt en økning på barnebilletten i fjor. Pris på Folldals Jul ble økt kraftig i fjor, så heller ikke her foreslås det økning. Øvrige priser foreslås også uendret.

Ansvar 4120 FARTT skole

Ansvaret er overført til oppvekstenheten fra 2023.

Ansvar 4200 Valg

Det er kommune- og fylkestingsvalg i 2023, så det er lagt inn kr 65 000 til utstyr og gjennomføring av valget. Det er ikke lagt inn midler til innkjøp/innføring av skanning. Dette er en kostnad i størrelsesorden kr 150 000 – 200 000 og vurderes som unødvendig for en kommune på vår størrelse.

Måltall for tjenesteproduksjonen innen rammeområdet

Mål for virksomheten i 2022

Antall utlånte bøker på biblioteket	14000
-------------------------------------	-------

Antall brukere av junior- og fritidsklubb	Gjennomsnittstall brukere: juniorklubb: 25 ungdomsklubb: 15
Antall brukere av kino	Gjennomsnitt antall brukere: 25
Utlagt postliste alle virkedager på hjemmesiden	Postliste legges ut daglig.

Mulige endringer i økonomiplanperioden:

I enheten ligger det mange felles driftsutgifter som det er vanskelig å gjøre noe med, så mulige endringer ligger først og fremst i å redusere stillinger, kutte ut tjenestetilbud som ikke er lovpålagte eller reduksjon i tilskudd.

- Redusert bemanning innen enheten. Det er lagt inn en reduksjon med 40 % stilling med innsparing kr 250.000 i 2024. For å kunne redusere bemanningen er det flere grep som må tas. Det bør vurderes hvilke arbeidsoppgaver som skal ligge til servicekontoret. Bedre utnyttelse av datasystemene generelt i kommunen vil også påvirke arbeidsmengden. Andre faktorer som virker inn, er lengden på åpningstiden på kommunehuset Nyberg og fleksibilitet for betjening av sentralbord/skranke. Behov for bemanning innen kultur vil også være avhengig av arbeidsoppgaver/tjenestetilbud. I tillegg vil fleksibiliteten innad i kultur og mellom servicekontoret og kultur, kunne påvirke behov for bemanning totalt.
- Kino. Dette er ingen lovpålagt oppgave og dermed et tilbud som kan vurderes avvirket. Dette vil gi en besparelse i størrelsesorden kr 160 000 i tillegg til en kostnadsbesparelse på drifting av bygg.
- Redusere/avskaffe tilskudd og stipend.

9. Teknisk, landbruk og utvikling.

Alle tall i 1000 kr

	Budsjett	Budsjett	ØKOPLAN	ØKOPLAN	ØKOPLAN
	2022	2023	2024	2025	2026
TLU	11 965	18 712	17 212	16 162	15 662

I rammen til TLU ligger følgende tjenester / ansvarsområder:

Tjeneste	Målgruppe
Kommunale bygg og eiendommer	Interne og eksterne brukere/leietakere
Kommunale veger	Alle
Vann, avløp og renovasjon	Alle abonnenter
Brann og feiing; Midt-Hedmark Brann- og Redningsvesen IKS	Ekstern tjeneste, lokalt utført for befolkningen i vår kommune.
Kommunal landbruksforvaltning	Alle som har eller planlegger å anskaffe landbrukseiendom
Miljø og utmark	Alle
Byggesak, deling, utslippstillatelser	Alle
Oppmåling	Alle
Geodata	Alle
Private reguleringsplaner, behandling	Private utbyggere
Utarbeidelse av kommunale reguleringsplaner, andre planer	Alle Forvaltningen
Eiendomsskatt	Alle som eier eiendom i kommunen

Utviklingstrekk, prioritering

Artsgruppe 10 Lønn og sosiale utgifter

Tabell: Ansatte/bemanning faste stillinger

	2021	2022	2023
Renhold	6,80	6,80	6,93
Drift/vaktmester	5,00	5,00	5,45
Vann/avløp	1,00	1,00	0,95
Adm/ledelse	1,00	1,00	1,00
Prosjekt investering	0,80	-	-
Avd.leder komm.teknikk	1,00	1,00	1,00
Vannområdekoordinator	-	-	0,50
Landbruk/utmark	1,80	1,80	1,80
Eiendomsskatt	0,20	0,20	0,20
Bygge-/delingssak, komm.avg.	1,00	1,00	1,00
Plan/opp/geodata	1,00	1,00	1,00
Totalt	19,60	18,80	19,83

Endring renhold: i 2021 og 2022 har det ligget inne en del vikariater/midlertidige ressurser grunnet omlegging av renholdsplaner, covid-situasjonen m.m. Høsten 2023 er det foretatt ansettelse slik at det nå er kun faste stillinger.

Endring drift: midlertidig økt ressurs grunnet delvis AFP. Samtidig er det vakanser grunnet langtids sykefravær så faktisk ressurs er mindre.

Vannområdekoordinator: interkommunal stilling fra august 2022. Finansiert med midler fra vannområdet, fylkeskommunen og deltagende kommuner. Folldal er vertskommune.

Artsgruppe 11 Kjøp av varer og tjenester i tjenesteproduksjonen

Siste års høye energipriser tilsier betydelig økning på dette området også for 2023. Energiutgifter er budsjettert i henhold til siste prognoser fra Fortum. Det er beregnet inn noe reduksjon i forbindelse med at bassenget blir stengt grunnet ombygging over vinteren, samt at det planlegges å samle aktiviteten i barnehagen slik at den gamle skolebygningen holdes delvis avstengt.

Drifta for øvrig er i hovedsak lagt opp som i 2022. Det er lagt inn noe ekstra på vedlikehold av aldersboliger, der det er prekært behov for oppussing av et par boliger som står tomme. Generelt er vedlikeholdsbudsjettet som før svært stramt og det skal lite til før det blir overskridelser.

Forsikringer for bygg er økt med 6,8 % og 9,9 % for maskin og løsøre. Dette utgjør en økning på om lag 30.000 kr.

TLU får fra 2023 tilført ansvarene for HRO sine tjenestebiler og administrasjonsbilen/møtebilen som er leaset fra sommeren 2022. Rammen er økt tilsvarende beregnede utgifter.

Artsgruppe 13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunens tjenesteproduksjon

Geodatasamarbeidet (NØGIS) har ligget på samme nivå i flere år grunnet tidligere overskudd på fra gjennomførte geovekst-prosjekter (lovpålagte kartleggingsprosjekter). Overskuddene er nå brukt opp samtidig som kostnadene mht. lisenser m.v. har økt. Det er derfor lagt inn en økning på 50.000 kr.

Vår andel til Midt-Hedmark brann- og redningsvesen er varslet å øke med kr 130 000,- grunnet økte kostnader ved landets 110-sentraler samt økte utbetalinger til deltidsansatte gjennom framforhandlet nasjonal særavtale.

FIAS har varslet en økning på 11,5 % til kommunene, noe som utgjør 357.000 som innarbeides i selvkostkalkylene.

Regional klima- og energiplan for Nord-Østerdalskommunene er vedtatt gjennomført. Deltagelse koster oss kr 57 000,- i 2022 og 2023.

Tilskudd til lag og foreninger i forbindelse med drift av div. anlegg (Kroktjønna, scene på torget, Helsestien mv.) ligger i TLU sitt budsjett og justeres iht. KPI og den enkelte avtale.

Stimuleringsstilskudd til veterinærer er lagt inn som for 2022, dvs en i nettoutgift for kommunen på 100.000,-.

Artsgruppe 14 Overføringsutgifter til stat, fylke, kommune og andre

Her ligger våre kostnader i forbindelse med miljøfyrtårnsertifisering, samt tilskudd til privat veg til Kroktjønna/Stormoegga.

Artsgruppe 15 Finanskostnader

Avsetninger til selvkostfond, VARF-områdene (vann/avløp/feiing/renovasjon). Inngår i selvkostregnskapene og gebyrgrunnet.

Artsgruppe 16 salgsinntekter

Her ligger leieinntekter, gebyrinntekter mv.

Det foreslås følgende endringer:

<i>Ansvaret</i>	<i>Endring</i>	<i>Kommentar</i>
5500 - 5510 Husleie boliger	+ 6,5 %	Endres iht. KPI.
5240 Utleiesatser flerbrukshus mv	+ 6,5 %	Endret etter KPI, avrundes
6200 Vann	+ 12,8 %	Gjennomsnitt, bruk av fond
6250 Avløp	- 10 %	Gjennomsnitt, bruk av fond
6270 Slamutømming	+ 15,0 %	Avsetning til neg. fond
6300 Feiing/tilsyn	Følger satsene i MHBR IKS	
6700 Renovasjon	+ 5,5 %	Gjennomsnitt, avsetning til neg. fond.
Saksbehandling. gebyrer	+ 6,5 %	Endret etter KPI, samt noe tilpassing til nabokommuner for enkelte gebyrer

Husleie for kontor- og næringslokaler styres av den enkelte husleieavtale.

For VARF-områdene vises det til eget vedlegg for utfyllende kommentarer og selvkostberegninger, herunder antatt gebyrutvikling for neste 4-årsperiode.

Artsgruppe 17 Refusjoner

Her er det lagt inn kr 30 000,- tilskudd på blåleddvedprosjektet, med tilsvarende kostnad (tjenestekjøp). Dersom det ikke blir tilskudd, blir det heller ingen tiltak.

Veterinæravtalen er lagt inn som før, dette er et nullspill med et lite «overskudd» til kommunen som dekker administrasjon av ordningen.

Som før ligger også inne refusjon fra Direktoratet for mineralforvaltning for ettersyn og vedlikehold av gruveområdet (nullspill utgifter/refusjon). Det er ventet gjennomgang / revisjon av denne avtalen i løpet av 2023 som et resultat av trinn 1 i renseprosjektet for gruvene, men en må uansett forutsette at ansvaret går i 0.

Måltall for tjenesteproduksjonen innen rammeområdet

Indikatorer - måltall:

Netto driftsutgifter til kommunale veier og gater pr. km (kr)

	Folldal	Gruppe 14	Innlandet

2023 (måltall)	54 000		
2022 (måltall)	54 000		
2021	41 129	104 878	119 204
2020	54 097	105 792	114 941

Folldal ligger som før svært lavt på utgifter til vegvedlikehold, men vi ser klart at utgiftene og behovet øker. Dette gjelder spesielt på vintervedlikehold.

Utgifter til driftsaktiviteter pr. kvadratmeter (kr)

	Folldal	Gruppe 14	Innlandet
2023 (måltall)	600		
2022 (måltall)	600		
2021	926	614	639
2020	674	532	565

Her ser vi at vi fortsatt ligger over gjennomsnittet, samtidig som vi oppfatter at vi bruker for lite på planlagt vedlikehold. Det kan her ligge statistiske variabler i forhold til hvordan kommunene innrapporterer bl.a. for forbruksmateriell. Samtidig viser det at det må settes fokus på drift og vedlikehold bl.a. gjennom vedlikeholdsplanlegging som vi dessverre ikke har fått på plass som forventet.

Herav energiutgifter pr. kvadratmeter bygg (kr)

	Folldal	Gruppe 14	Innlandet
2023 (måltall)	90		
2022 (måltall)	90		
2021	92	162	161

Her har det vært endringer i statistikkserien så det er ikke sammenlignbare tall bakover i tid.

For byggene som er omfattet i EPC-prosjektet har vi følgende årsforbruk i kWh:

	2019	2020	2021
Folldal skole og flerbrukshus	484 096	412 856	462 891
Folldal barnehage	159 833	147 160	178 815
Folldal bo- og servicesenter	796 867	763 577	868 217
Helsetun (oppvarming fra Nyberg)	75 180	72 782	75 906
Nyberg (inkl. oppvarming Helsetun)	187 447	176 429	218 811
Brann/ambulanse	136 082	131 493	148 364

Andel utleid areal, boliger og næringslokaler

	Utleieboliger (25 leil.)	Alders - /omsorgsboliger (49 leil.)	Kontorlokaler* (1245 m2)
2023	95 %	95 %	90 %
2022, pr nov.	90 %	95 %	90 %
2021	75 %	95 %	90 %

* Omfatter Nyberg, Helsetun og Dalen skule.

Verket skole er *ikke* tatt med her.

Mulige endringer i økonomiplanperioden:

Generelt innenfor TLU sine områder er det aller meste av aktiviteten styrt av kommunens øvrige behov (drift av bygg og infrastruktur) eller lovpålagt (saksbehandling og planlegging). Dersom en skal kutte vesentlig innenfor «daglig drift» må det skje ved at tjenester legges ned (utfasing av bygg) eller tjenestenivå reduseres med påfølgende bemanningsreduksjon.

ENØK-tiltak har blitt særlig aktualisert i løpet av de siste par åra, og særlig i 2022.

Da kommunen vedtok gjennomføring av det såkalte EPC-prosjektet i 2018-19 ble vi forelagt en lengre liste med mulige tiltak, med ulik inntjeningstid. Om lag halvparten av de foreslåtte tiltak ble gjennomført, dvs. de med kortest inntjeningstid. Senere tids utvikling i energiprisene tilsier at kommunen bør vurdere om det er aktuelt å gjennomføre noen av tiltakene som ikke ble prioritert sist, evt andre tiltak som ikke var aktuelle den gang. Det vises her til investeringsbudsjettet hvor det er lagt inn forslag til en generell ramme for ENØK-investeringer for 2023-25, med basis i omtrentlige investeringskostnader for resterende tiltak fra EPC-prosjektet.

10. Interkommunale ordninger

Folldal kommune deltar i flere interkommunale ordninger. Dels er dette snakk om felles nettverk i regionen, dels er det deltagelse i interkommunale selskaper (IKS eller AS) og vertskommunesamarbeid etter Kommunelovens § 20-1. Kommunene i FARTT samarbeidet har en målsetting om ytterligere utvikling av samarbeidene. Det jobbes også med enda bedre definert internkontroll på vertskommunesamarbeidene.

Generelt er målet med samarbeid om tjenesteproduksjon i hovedtrekk bedre ressursutnyttelse og/eller bedre kvalitet på tjenestene. Samarbeidsløsninger kan også velges for å løse rekrutteringsrelaterte problemer og for å drive positiv kommune- og regionutvikling.

Ordning/enhet	2022	2023	Utvikling	Prosent
Sentraladministrasjon				
Regionrådet	106000	106000	0	0,0
Revisjon Fjell IKS	384000	400000	16000	4,2
Konsek Trøndelag IKS	189000	228000	39000	20,6
Barnevern admin	1564000	1538659	-25341	-1,6
Barnevern inkl tiltak i og utenfor hjemmet	2630000	570000	-2060000	-78,3
NAV	918000	941000	23000	2,5
Krisesenter	126000	132000	6000	4,8
HRO				
Legevaktsformidling	313000	530000	217000	69,3
Legevakt	564000	634000	70000	12,4
Jordmortjeneste	72000	72000	0	0,0
Psykolog	218000	283000	65000	29,8
TLU				
FIAS	3102000	3459000	357000	11,5
Geodata/NØGIS	400000	420000	20000	5,0
Midt Hedmark brann- og redningsvesen	2176000	2307000	131000	6,0
Service og kultur				
Abakus AS	260000	260000	0	0,0
FARTT	3940000	4163343	223343	5,7
IKA Opplandene	65000	65000	0	0,0
Teater i Fjellregionen	8000	8000	0	0,0
Anno museum, Nord-Østerdal	38000	38000	0	0,0
Oppvekst				
PP tjeneste inkl. logoped	743000	912000	169000	22,7
Sum	17816000	17087002	-748998	-4,2

11. Driftsstøtte fra kommunen

Flere institusjoner, lag og foreninger søker om driftsstøtte fra kommunen. Vedlagt en oversikt over disse med tildeling for 2022 og foreslått tildeling for 2023. For Frivilligsentralen vi statlig tilskudd formidlet via kommunen komme i tillegg.

	2022	2023
Frivilligsentralen	160000	160000
Turlaget	60000	60000
SFG	150000	150000
Turistinfo	55000	55000
Idrettsvaktmester	75000	75000
Lag og foreninger	66000	66000
Priser og stipender	25000	25000

12. Investeringer

Investering (påkostning) skiller seg fra vedlikehold ved at utgifter til påkostning er av investeringsmessig karakter. I merknadene til regnskapsforskriften § 7 presiserer Kommunal -og Regionaldepartementet at løpende vedlikeholdsutgifter skal utgiftsføres i driftsregnskapet, mens påkostninger skal utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres i balansen. Det er grunn til å påpeke at avgrensingen mellom vedlikehold og påkostning kun vedrører varige driftsmidler.

Kommunal regnskapsstandard (KRS) 4 – Foreløpig standard (F) – Avgrensing mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet angir hvilke kriterier som må oppfylles for at en utgift kan klassifiseres som investeringsutgift, herunder skillet mellom vedlikehold og påkostning. Skillet mellom påkostning og vedlikehold bygger på definisjonene av vedlikeholdskostnader og utviklingskostnader i Norsk Standard (NS 3454) Livssyklus-kostnader for byggverk. Utgifter som ikke kan klassifiseres som påkostning (investeringsutgift) etter denne standarden, skal klassifiseres som påkostning (investeringsutgift) etter denne standarden, skal klassifiseres som vedlikehold (driftsutgift). Praktiseringen av skillet mellom påkostning og vedlikehold, vil til en viss utstrekning måtte baseres på faglig skjønn i det enkelte tilfellet. Dette skjønnnet må utøves innenfor de rammer av lov, forskrift og denne standarden.

Kravet til at en anskaffelse kan defineres som en investering er at det har en verdi over kr 100 000,- og en økonomisk levetid på mer enn tre år.

Med administrasjonens forslag til prioriteringer. **Tallene er eks. mva.**

Investeringsbehov 2023 - 2026					
Ansvar	Tiltak	2023	2024	2025	2026
	Egenkapitalinnskudd KLP	477 000	477 000	477 000	477 000
	ENØK-INVESTERINGER	1 500 000	7 500 000	6 000 000	
	Dagsturhytta, egenandel		150 000		
5240	Folldal Flerbrukshus				
	Renovering svømmehall og garderober, bygging	-			
	Spillemidler basseng				
	Inventar skole/Flerbrukshus		220 000		
	Nytt dekke ballbinge		260 000		
	Spillemidler ballbinge		(110 000)		
	Læremidler skole		200 000	200 000	200 000
	Idrettshall				
5400	FBSS				
	Ombygging/tilbygg FBSS, bygging	44 700 000			
	Husbanken, tilskudd	(30 000 000)	(17 700 000)		
5510	Pensjonistboliger				
	Garasjebygg / carport				400 000
6200	Vannverk				
	Sanering ledningsnett/kummer	550 000	550 000	550 000	550 000
	Utvidelse Dalholen boligfelt			220 000	
	Utvidelse Grimsbu boligfelt			200 000	
6250	Kloakker				
	Forlengelse avløpsledning Krokhaug				3 000 000
	Sanering ledningsnett/kummer	550 000	550 000	550 000	550 000
	Utvidelse Dalholen boligfelt			720 000	
6500	Komm. vegger				
	Utvidelse Dalholen boligfelt			120 000	
	Utvidelse Grimsbu boligfelt			80 000	
		17 777 000	(7 903 000)	9 117 000	5 177 000
	Totalt i perioden	24 168 000			
	Utenfor perioden				

14. Investeringer, kommentarer til tiltakene

Oversikten er satt opp med tiltak fordelt på de 4 årene i økonomiplanperioden. Fordelingen er gjort i forhold til hva en mener haster mest og hva som er realistisk å få gjennomført av ressursmessige årsaker ellers.

Lønnsmidler for prosjektleder investering fordeles på aktuelle prosjekt.

Tiltak	Beløp	År	Kommentarer
KLP, egenkapitalinnskudd	477 000	2023-26	Finansieres ved overføring fra driftsbudsjettet
ENØK-investeringer	15 000 000	2023-25	Videreføring av tiltaksliste fra EPC-prosjektet, og evt. andre aktuelle ENØK-tiltak. Legges fram i egen sak når tiltakene konkretiseres
Dagsturhytta, egenandel	150 000	2024	Forskyvd fra 2022
Folldal Flerbrukshus			
Renovering svømmehall og garderober	0		Er budsjettet i 2021 og 2022. Viser til ksak 43/22 og egen sak om budsjettjustering for investeringer 2022.
Spillemidler basseng	0		Som over
Inventar skole	220 000	2024	Utskifting av gamle stoler/pulter i skolen samt stoler/sofaer i vestibylen i flerbrukshuset. Sistnevnte sjekkes om kan repareres/trekkes om før utskifting iverksettes
Nytt dekke ballbinge	260 000	2024	Dekket er utslitt. Nytt dekke kan forebygge mulige skader på de som bruker ballbingen.
Spillemidler dekker ballbinge	-110 000	2024	

Læremidler skole	600 000	2024-26 Utskifting av læremidler
Idrettshall, bygging spillemidler		Legges utenfor 4- års perioden
FBSS		
Ombygging / tilbygg	44 700 000	2022-24 Viser til ksak 47/21. Prosjektet er fordelt på flere år.
Tilskudd Husbanken	-47 700 000	2023-24 Viser til ksak 47/21
Pensjonistboliger		
Garasjebygg / carport	400 000	2026 Carport med plass for 4-5 biler. ESA sak 17/179. Foreslås forskjøvet til 2026
Vannverk		
Sanering ledningsnett/kummer	2 200 000	2023-26 Videreført etter saneringsplan, 550' årlig
Utvidelse Dalholen boligfelt	220 000	2025 Grunnlagsinvesteringer i forbindelse med igangsatt arbeid med reguleringsplan mtp. nye boligtomter. Foreslås forskjøvet til 2025
Utvidelse Grimsbu boligfelt	200 000	2025 Samme som foregående
Kloakker		
Forlengelse avløpsledning Krokhaug	3 000 000	2026 Se ksak 30/15. Evt. videreføring fra Fløtten til Borkhus/Brandsnes. Foreslår å forskyve til 2026
Sanering ledningsnett/kummer	2 200 000	2023-26 Se kommentar for tilsvarende punkt under vannverk. Overvannsnett kommer også inn her.
Utvidelse Dalholen boligfelt	720 000	2025 Grunnlagsinvesteringer i forbindelse med igangsatt arbeid med reguleringsplan mtp. nye boligtomter. Omfatter bl.a. en mindre pumpestasjon. Foreslås forskjøvet til 2025
Kommunale veger		
Utvidelse Dalholen boligfelt	120 000	2025 Grunnlagsinvesteringer i forbindelse med igangsatt arbeid med reguleringsplan mtp. nye boligtomter. Foreslås forskjøvet til 2023.
Utvidelse Grimsbu boligfelt	80 000	2025 Samme som over

15. Finansielle måltall og gjeldsutvikling i økonomiplanperioden

Økonomiplanen vil ha følgende måloppnåelse i forhold til finansielle måltall

	Finansielle måltall			
	2022	2023	2024	2025
Netto driftsresultat				
måltall 1,75	1,75	1,24	0,30	0,80
Disposisjonsfond	13 947 000	14 550 000	15 000 000	16 000 000
Akk premieavvik	18 441 000	18 000 000	18 000 000	18 000 000
Avvik	- 4 494 000	- 3 450 000	- 3 000 000	- 2 000 000
Avsetning til disp fond av rammer enheter				
Måltall 2,5	2,60	1,80	0,40	1,25

	Gjeldsutvikling				
	2021	2022	2023	2024	2025
Tall i 1000 kr					
01.jan	121 790	124 530	205 675	198 435	192 515
Nye lån	10 600	89 005	1 210	4 500	1 100
Avdrag	7 860	7 860	8 450	10 420	10 620
31.des	124 530	205 675	198 435	192 515	182 995
Driftsinntekter	161 780	168 911	168 481	169 024	168 594
Gjeld % driftsinntekter	76,97	121,77	117,78	113,90	108,54

16. Økonomiplan drift.

Tiltakene i første år av økonomiplanen er omtalt under enhetenes budsjett. Enhetene omtaler også økonomiplan i 2024 – 2026.

Økonomiplan		2024	2025	2026
Sentraladmin				
Oppvekst				
Barnehage	Reduksjon stillinger	-150	-110	
	Redusert foreldrebetaling			
Skole	Reduksjon stillinger	-550	-600	
	Reduksjon inntekter SFO	30		
Kulturskole	Reduksjon stillinger	-60	-90	
	Reduksjon inntekter	40		
HRO	Reduksjon stillinger	-400	-250	
	Ny turnus	-300	-200	
TLU	Follvang	-245		
	Dalen skule	-177		
	Verket skole	-28		
	Teknologiske løsninger	-50	-50	
	Energi	-1000	-1000	-500
Service og kultur	Red bemanning		-240	-150
		-2890	-2540	-650
Konsesjonskraft	Konsesjonskraft	1000	500	

Samlet reduksjon av drift i økonomiplanperioden er kr 6 080 000,-

Reduksjon av konsesjonskraftinntekter er kr 1 500 000,-